26. szám. Budapest, 1875. kedd, február 2. **II. évfolyam.**

Kiadó hivatal:
muzeum-utcza 8-ik szám.

Előfizetési árak:
Egész évre . . . 16 ft. Negyed évre . . 4 ft.
Félévre . . . . 8 ft. Egy hónapra . 1 ft. 40

A lap szétküldésére vonatkozó reclamatiók előfizetési pénzek és hirdetmények a kiadó-hivatalba intézendők.

EGYETÉRTÉS

KÖNYVTÁR

Szerkesztési iroda:
muzeum-utcza 8-ik szám.

A lap szelleмi részét illető minden közlemény ide küldendő.

Bérmentetlen leveleket csak ismert kezektől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Előfizetési feltételek
az
„EGYETÉRTÉS"
1875-ik évi folyamára.

Jan.—decz. egész évre . . . . 16 frt.
Jan.—junius fél évre . . . . 8 frt.
Jan.—márcz. évnegyedre . . 4 frt.

Az előfizetési pénzek az „Egyetértés" kiadóhivatalába (muzeum utcza 8. sz.) intézendők bérmentesen.

Előfizethetni: vidéken minden kir. postahivatalnál és könyvárusnál, Budapesten minden könyvárusnál, valamint Kocsi Sándor könyvnyomdai irodájában, Országut 39. sz. Luby ház.

Az előfizetési pénzek beküldésére legczélszerűbb a postai utalvány lapokat használni.

Hogy a lap pontos szétküldésében fenakadás ne történjék, kérjük a tisztelt közönséget, méltóztassanak megrendeléseiket, illetőleg előfizetéseik megujitását mielőbb megtenni.

Budapest, február 1.

A kormány ma kiállitotta nagy ágyuit, sorakoztatta gyalogságát és lovasságát; vezénylőül kinevezte Bartal minisztert, hogy a kormányt védje meg ellenségei ellen, sőt, ha lehet, tegye is tönkre.

Ha a kormánynak az a Bartal a legnagyobb szónoka, az a Bartal a legnagyobb eszes a ki ma beszélt a kormány mellett a képviselőházban: ugy valóban bizonyosnak tarthatja — ha még eddig nem hitte — hogy perét elvesztette a nemzet közvéleménye előtt: hogy a csatának, a diadal reményének vége.

Hiába emlegette ma Bartal Marengóra hivatkozva, hogy ha egy csata elveszett, kinálkozik másikra az alkalom, melyet meg lehet nyerni!

Hiszen különben is elvesztette már a csatát e kormány, születése perczében.

Mert annyit sértés nélkül el lehet mondani, hogy a miniszterelnök Bittó — legyen bár különben igen becsületes ember, korlátolt tehetségeinél fogva nem képes egy ország kormányzatát vezetni. Az ő személye nem képvisel elvi programmot, ha csak az Andrassy politikájának alávetettség, ha csak a gépies mozgás nem képez uj politikai programmot e romlott korban, mely a nagy szellemek hatalma alól emancipálta magát.

Bartal mai beszédében hivatkozott az ősök bölcs állampolitikájára, a nemzet szivósságára; s ebből azt látszott következtetni, hogy a nemzet a mai viszonyok folytán ránehezedő csapásokat is elbirja!

Minő következtetés?

Hiszen az a nemzet, mely annyi csapással megbirkózott, soha sem volt annyira elterhelve adóval; soha sem volt a függőség szolgai bilincseitől annyira szoritva, mint most, midőn idegen nemzettel közös tanácskozmány dönt vagyona és vére felett!

De meg, bármint legyen a dolog a multra nézve: a mult dicsősége vagy gyásza mikép igazolhatja a mai kormány rosz gazdálkodását, mely általános nyomort idézett elő, s fizetésképtelenné tette a nemzetet?

Egy részt meg is látszott Bartal beszédén, hogy maga sem hisz érvei alaposságában.

Ezért folyamodott azon hamis okoskodás segélyéhez, miszerint az egész nemzetet be akarta vonni a rosz kormányzat által előállott romlásérti felelősségbe.

Mintha bizony a nemzet, az 1867-ik évben és azóta folyvást nem tiltakozott volna az ellenzéki képviselők által, ugy a nemzeti függetlenség elárusitása, mint az ezerkaru bürokraczia segélyével ütött pazar gazdálkodás ellen?!

Hiszen önök jónak látták, az 1868-ik évi jó termés áldásait is dicső kormányképességöknek tulajdonitani!

Nevetve fogadta a hiuság — és szemérmetlen önzés által diktált e nyilatkozatukat az ellenzék és az egész nemzet; de nem kivánt osztozni akkor sem dicsőségükben.

S most, hogy kitünt a lóláb a köpeny alól; most, midőn a kárhozatos politika gyászos eredménye eltagadhatlan: most önök az egész nemzetet szeretnék solidaritásba bevonni az egyiptomi csapásokért, melyeket önök idéztek elő!

Méltó boszankodással utasitja el az összes nemzet e gonosz szándéku insinuatiót, mely a kormánypolitika védelmére gondoltatott ki!

Ily érvekkel, ily fegyverekkel, ily szónoklatokkal csak saját gyengeségét árulja el a kormány ujabban, midőn már valóban megszámlálvák napjai!

A költségvetési viták folyamában napról napra ujabb csapások mérettek a kormány fejére.

Most ime, maga vonta magára az ujabb villámcsapást fölkent szónoka beszéde által, melyben az üresség tól ásitó közhelyeken kivül csak a kormány véghetetlen gyarlóságát elárulo tételek halmaza lehetett feltünő.

A mellett, hogy mosolyogva vette a ház nagy része a gyarló érvelésü szónoklatot, Sennyeinek tekintélyes magatartása még a tisztelet utolsó szálait is széttépte...

Mi ugyan nem kivánunk Sennyey tollával dicsekedni; hanem annyit mint tényt kénytelenek vagyunk bevallani, hogy ő adta meg a legerősebb lökést azon hiedelemre, hogy a mostani kormány állása tarthatatlan.

Oláh Károly.

Béva január 28.

Azt mondók e lap 17-ik számában hogy a mi sajátságos viszonyaink között csak két politikai párt lehetséges, s itt meg is állapodnánk valószinüleg. ha napról napra ujabb meg ujabb pártalakulásokról nem hallanánk, mint legközelebb: az Asbothpártról; s nem látnók annak bizonyos jeleit; hogy minket — a népet — praeparalni akarnak a közös-ügyes állapotokkali kibékülésre. Igy azonban kénytelenek vagyunk megkezdett utunkat tovább folytatni, s feladatunkat megfejteni.

Azt mondják, hogy a pártok az államélethez szükségesek. Nem tagadom, hogy ez igy van, például: Angliában, hol lehet thori, wigh, radikal stb. kormány, de az mind független minden idegen befolyástól Elég pártot látunk Frankhonban is, de egyet sem olyat, mely a nemzet függetlenségét illuzoriussá tenné. Ott is lehet: caesarizmus, republika, s bárminevü monarchia, de a financzia jelleget egyik sem változtatja meg.

Nem igy van ez nálunk. Nálunk a pártkérdés: nemzeti létkérdés, s a sok pártalakulás: a nemzettest betegségének aggasztó jele. Nálunk — miután az ugynevezett „deákpárt" az ország függetlenségének sirját megásta, s azon párt a temető felett is uralkodni kiván — nem lehet más párt azzal szemben: mint a nemzet függetlenségének vagy a magyar korona souverainitásának — a mi egyet jelent pártja. Ha ily párt független szellemü önzetlen hazafiakból nem tömörül, nem áll a dolog élére, Magyarországot a nemzeti haláltól semmi sem menti meg. Ezért mondók mi: hogy Magyarországon csak két párt lehetséges: a fuzionalis deákpárt, s ezzel szemben: a függetlenségi párt.

A mi sajátságos viszonyaink — melyek szerint a közbeneső pártok lehetetlenek — azon istenverte helyzetből származnak: mely szerint Magyarországnak a maga nemzeti léteért egy nagy, s absolut irányu birodalommal szemben eleitől fogva küzdenie kellett, s kell mind e mai napig Az a nagy birodalom ugyan ma már nincs meg, legalább a korábbi alakban, — de megvan Bécs város, amely a nagybirodalomf énykorában szerzett fölényeit Magyarország, s az ő felsége egyéb tartományai felett még mindig gyakorolja, s ezen országok érdekeit a maga érdekei alá csoportositja. Innen Magyar, Cseh, s más országokat, s ezek alkotmányait csak addig, s csak oly értelemben türi meg, mig az egységes osztrák-birodalom, s ennek köpenye alatt a maga fölénye gyakorlatilag változást nem szenved. — Bécsnek csak a lényeg kell, azontul nem bánja, nevezzék a birodalmat: Osztrák-Magyarországnak (ezen nevezet nagyon is találó ez idő szerint, nem lévén Magyarország „magyar Magyarország", hanem „Osztrák-Magyarország"). Azt sem bánja, nevezzék a hadsereget, s más ügyeket közösnek, csak hogy a katonának ő parancsoljon s az ügyeket ő vezesse, természetesen saját magánérdeke szerint. Ezen nemzetölő törekvéssel szemben a fegyvert letenni, annyi mint: nemzeti öngyilkosság. És itt — mielőtt tovább mennénk, legyen szabad zárjel között egy kérdést tennünk.

Tudjuk hazánk történelméből, hogy hazánkban épen az első kegyes király udvarában, Gizela királyné kezdeményezése folytán keletkezett egy idegen párt, melynek feladata volt, Magyarországot a római szt. birodalomba beterelni; s hogy Péter, Aba és Salamon királyaink ezen idegen pártnak élére is állottak volt; vajjon ha ezen párt törekvéte a nemzet független szeilemén hajótörést nem szenved vala, volna-e ma Magyarország a föld kerekségén; volna-e egyéb a magyar historia: mint a német történelemnek egy fejezete, a hol Magyarország Németországba beolvadott? Nem hiszem, hogy ezt valaki tagadni merészelné.

A pártok befolyást gyakorolnak kétség kivül minden országban, a bel és külállapotokra; de más országokban egy téves politika káros következményei helyre is hozhatók; nálunk ellenben — ismét a mi sajátságos s már jelzett viszonyaink között — egy hibás politikai lépés a nemzet sorsát századokra dönti el. Csak rajta vezér urak, szaggassák szét a nemzetet, tegyék képtelenné a maga becsületének, hitelének és jogainak visszaszerzésére; hiszen csak igy tehetnek szert a herostratusi dicsőségre, igy a nemzeti halál angyala hálájára, hogy ezt a szép Magyarországot — mielőtt életének ezredik évét betöltötte volna — annak szákmányul dobták!!

Hazánk történelmében három momentumot találunk, a mi a nemzet sorsának századokon keresztül meghatározott irányt adott.

Az első momentum az volt: hogy a nemzet elhagyván korabbi koztársasági kormányformáját, királysággá alakult. A magyar királyság alapelve ez volt: „király és haza egy" ezen spártai rövid mondat gyakorlati értelme oda ment ki: hogy a király mint fő, és a nép együtt képezik a nemzet testét, mely egységnél fogva a királynak a nemzetétől eltérő érdekei, és törekvései nem lehettek, a nemzet pedig királyában saját magát dicsőitette meg. Valahányszor ezen egység, király és haza között megbomlott (megbomlott biz az akárhányszor) annak káros következményeit a király szintugy, mint a haza mindig megérezte.

A királyság választásában, az egység alapelvénél fogva, a nemzet a szabad cselekvés jogát nem adta fel, a maga sorsának ura maradt; s igy mindamellett, hogy több vészes napja volt: mint a sajói, várnai, rigómezei stb., melyek nem voltak csekélyebbek a mohácsinál, sőt a sajói annál sokkal nagyobb — nőttön nőtt, testben és lélekben, erősödött elannyira, hogy képes lett Európa szabadságát és polgárisodását is megvédeni.

Azonban a királyságnak is meglett azon haszna, hogy Magyarország bevételett az európai nemzeti családok közé (a bekebelezés taxáját bőven meg is fizettük) s a nyugoti kultura utat talált Magyarországra. Igaz, hogy a tudományt is megfizettették maguknak a mesterek No de élt a nemzet s maga sorsának ura maradt. E szerint a királysággá alakulás hasznos politikai lépésnek bizonyult.

Második momentumnak tehetjük, hogy az ország a Habsburgházból választotta királyait, s ezek örökségét elébb a fiu-, később a leányágra is elfogadta, és dekretálta.

Ezen politikai lépés nem annyira a nádor Báthori István féltékenységében, illetőleg büszkeségében leli magyarázatát, miszerint a királynak választott erdélyi vajdának Zápolyi Jánosnak nem akart hódolni; hanem inkább azon reményben, hogy ezen hatalmas uralkodóház segitségül fog lenni a török hatalom megtörésében.

Hogy ezen politika téves volt, azt a következmények megmutatták, mert I. Ferdinánd, valamint következői is, egyszersmind római, vagy német császárok is lévén, megint felvették azon beolvasztó politikát, a mit még Gizela királyné kezdeményezett volt; szakadatlan harczot kezdettek és folytattak Magyarország függetlensége ellen, s hogy kezük annál szabadabb legyen, lakásukat Magyarországra soha át nem tették, noha az iránt maga I. Ferdinánd több t. czikket erősitett meg; a törököt nemcsak kiverni nem segitették, de zsibbasztották a nemzetet minden vállalataiban; hiszen — hogy többet ne mondjak — Zrinyi Miklós oroszlányharczát, s Szigetvár elestét alig egy pár mérföldről 40 ezer főből álló császári sereg összetett kezekkel nézte. Magyarországnak el kellett gyengülnie, hogy a beolvasztás munkája annál inkább sikerüljön. Növelte a bajt főként az a körülmény, hogy a reformatio Magyarországon és Erdélyben elterjedvén, az ennek ellenszerül felállitott jezsuitahad a császári udvart elfoglalta, s a király esküjét és fogadásait Magyarország irányában kijátszotta. Vajon ha Báthori István a nádor s párthivei csak gyanitották volna is, hogy az ő pártütésök a már megválasztott, s meg is koronázott király ellen azt fogja eredményezni, hogy az addig egységes Magyarország két országra fog szakadni, Erdély török véduraság alá fog jutni, Magyarország külön szakadt része a császári seregek zsákmánya fog lenni: a török Budán 145 esztendeig fog tanyázni; a lakosokat 100 ezerenkint fogja rabszijra füzni, megtették volna-e a szakadást? én azt hiszem, hogy nem. Azonban még se vádoljuk Báthorit rosz akarattal, sőt hiszem, hogy ő a legjobbat akarta, csakhogy az exigentiák tudománya őt cserben hagyta, s az országot oly bajokba keverte, mikből a mai napig sem tudtunk kivergődni.

Hogy ezen korban a nemzet nem volt ura a maga sorsának, az önként értetődik. Megszünt a király s nemzetközti egység, s lettek egymással szerződő felek, de a mely szerződések a császári kabinet részéről, a mely a hittel kötelezett király szavát elnyomta, soha meg nem tartattak, mit eléggé bizonyitnak az 1526-on innen keletkezett tczikkek, miknek legnagyobb része az alkotmányon ejtett sérelmek orvoslásával foglalkozik.

Ily körülmények közt a nemzet cselekvő politikájáról szó sem lehetett; minden politikája, minden taktikája csak az önvédelemre szoritkozott. És ha kezdeményezett a nemzet valamit, mint például az urbériség megszüntetését vagy szabályozását; az adónak és közterheknek aránylag a nemesség általi elvállalását, mindig ott volt a reactio; szóval bizonyitva lett az az igazság, hogy a hatalomhoz támaszkodás egyenlő a megsemmisüléssel. Hogy pedig Magyarország még sem semmisült meg, sőt létjogát mindig fentartotta, azt a megyei intézménynek köszönheti; de erről máskor, most menjünk át a

harmadik momentumra: az 1867 beli jogfeladásra, s erről jövő czikkünkben.

Tóth László.

Bécs, január 31.

(Eredeti tudositás.)

(H.) A mai lapok hozzák a felhivást a 15.000,000 ezüst forint 5%-os magyar államkötvények aláirására, mely kötvények a keleti vaspálya II-od elsőbbségi kötvényei és az 1874-ki I. tczikk alapján bocsáttatnak ki.

A felhivásban ez olvasható: Kamat és tőke minden levonás nélkül fizetendő Berlinben és Frankfurtban német birodalmi (márka) értékben, a kötvények 300 ezüst frtra (600 birodalmi márka) vannak kiállitva szelvényekkel jul. 1-ére és január 2-ára.

Én nem hiszem, hogy a fenérintett törvényczikk ily interpretatiót enged és hogy a kormánynak meg volna engedve a jogilag kétes másodkötvények alapján magyar államkötvényeket kiadni!

A Rothschild-consortium persze, hogy jobban tul bir adni az ily alaku kötvényeken, mint a keleti pálya jogalap nélküli papirjain — de hát nem arról van a szó, mi jobb ama bankár-csoportnak, hanem arról: köteles-e a magyar adózó polgár véres verejtékével az anglo-bank, Waring és más egyének sikkasztásait és spoliatióit fizetni? A keleti vasut ügyében kiküldött albizottság egy zavart jelentést adott be, mely azóta elintézetlenül hever; én pedig azt mondom, mit évek előtt, mondtam már, hogy a keleti vasut ügye nem való parlamentaris comissiók, hanem a fenyitő törvényszék elébe.

Ez a kötvény kibocsátás pedig a szerencsétlen részvényesekben ujabban elkövetett erőszak és homlokegyenest ellenkezik még a fenérintett parlamentáris bizottság szavaival is. A Szentpály Jenőféle jelentésben ugyanis ez olvasható: ... Tény továbbá, miszerint a közgyülések összehivásánál különösen az ott tárgyalandó pontok felsorolásánál az alapszabályok nem vétettek kellőleg tekintetbe. Mi eziránt csak az 1872. junius 3-ki közgyülés összehivásánál történt eljárást akarjuk taglalni Ez május 17-ről volt keltezve és a hivatalos lap 115. számában, május 22. jelent meg. Az ott felhozott napirend 2) pontja igy szól: „Okadatolt előadás a társaság pénzügyi helyzetéről és a társulati vonalak kiépitésére szükségelt intézkedések," ez oly általánosságban van mondva, hogy a be nem avatott nem is sejtheté, miszerint itt egy nagy kölcsön felvételéről van szó.

Az albizottság kebelében a dolog lényege iránt kételyek keletkeztek arra nézve, vajjon e közgyülésekben a másodsorozatu kötvények kibocsátása jogosan határoztatott-e, miután az engedélyokmány 21. §-a ezt mondja: „Elsőségi kötvények csak azon összeg erejéig bocsáthatók ki, melynek kamatozása a biztositott tiszta bevételek legfelebb 3/5-dét veszi igénybe."

Ide más commentár tehát nem kell, mint hogy ép ugy mint a másodkötvényeknél hiányzik a jogi és törvényes jelleg, — hiányzik ez a február 3. és 4-én kibocsátandó kötvényeknél is — mindaddig, mig az ügy elintézve és a részvényesek kielégitve nincsenek.

* * *

A keleti vasut részvényesei felhivást tesznek közé egy „óvás". aláirására, melyet a magyar kormánynál ez ujabb erőszak ellen beadni fognak.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház ülése febr. hó 1-én.

I.

A képviselőház ma is eléggé látogatott volt. Főkép Tisza Kálmán beszédére volt mindenki kiváncsi; azonban nem kis érdekeltség volt Lónyay és Bartal iránt is. Az igazat megvallva, a közönség mind a három várakozásban csalódott. Mert Tisza Kálmánra nem került a sor; Lónyay beszéde pedig oly halvány, minden ujabb szinezéstől ment volt, hogy épen nem lehetett benne semmi izlelitőt felfedezni. A mult hibáit emlegette gyakran, s ismételte, hogy ő ezt meg ezt már régen megmondta, illetőleg megjósolta. Természetes dolog, hogy az ilyenek az ő szájából igen furcsán hangzottak; a hallgatók azonnal megtették rá a feleletet, mely abból áll: hogy, hiszen önnek mint pénzügyminiszternek, később pedig miniszterelnöknek nemcsak jogában, hanem kötelességében is állott, megtenni, amit jónak, s elháritani amit rosznak tartott, s miért nem tett eleget kötelességének? Pénzügyi politikája e 4 pont körül forgott: 1. az egyensuly helyreállitása; 2. normalbudget készitése; 3. az adóképesség fejlesztése; 4. az adóviszonyok szabályozása. De tételei közt alig találtunk valami ujat. Ha a sóegyedáruság megszüntetése iránti javaslását kivesszük (amit ugyan nem pártolhatunk, ha azáltal csak a só ára fölebb emelését czélozta), s a békebiróságok felállitása iránti törekvései, végre az adókivetésnél a vételár és haszonbér alapul vételét elgondoljuk, egyéb ajánlatai különösebb megfigyelést nem érdemelnek: mert azt, hogy alapos számitás nélkül csak ugy jatszott a milliók megtakaritásával, komolyan számba sem vehetjük. — Bartal a kormány védelmére jelenetezte beszédét hosszu mondatokban és csattanós kitételekben; ugy látszott, hogy Sennyey s Somssichot akarta megleczkéztetni a párttekintetek elhagyásával tett állásfoglalásukért; ami nem sikerült, sőt egy részt maga is következetlenségbe esett, midőn később kijelentette, hogy a haza érdekeit előbbvalóknak tartja a pártszempontoknál; másrészt Senyeyétől, ki személyes kérdesben szót kért, igen erős vereséget is szenvedett. Francziaországra hivatkozása — miszerint a franczia nemzet a sok pártárnyalat és kormányformaváltozások daczára egyesiteni tudta összes erejét, hogy nagy pénzügyi bajait orvosolja, azonnal maga után vonta a feleletet a hallgatók részéről, mely igy hangzott: hajh ott Thiers szelleme müködött, itt pedig Bittó az ur! . . . Érdekes volt azon önbevallása, miszerint az 1867-ik évben összetorlódott nagy teendők elintézésére a nemzet (értsd: a kormánypárt) sem szellemi, sem anyagi elég erővel nem rendelkezhetett. Ha ezzel összehasonlitjuk Lónyaynak mai beszédében foglalt bizonyitgatását, miszerint az államkincstár 1867-ben és 1868 ban igen jól állott, azonnal átláthatjuk, hogy anyagi erő volt elég, de a kormánypártban hiányzott a szellem és az államférfiui képesség. A közös kiadásokra nézve lehetőnek tartja a mérséklést jövőre, de ez a deficit elenyésztetésére lényeges befolyással nem lesz. Az ülést Sennyeynek személyes kerdésben felszólalása zárta be, melyben ő Bartal ellenében teljes diadalt aratott, mig Bartal a legalázatosabban meghunyászkodó alakban vonult vissza tört fegyvereivel a csatatérről. E jelenetet alább terjedelmesebben közöljük kiváló érdekességénél fogva. Holnapután folytattatik a költségvetési vita, melynek elég érdeklődéssel nézünk eléje, mert Tisza Kálmán és tán Ghyczy is fog beszélni.

II.

Elnök: Perczel Béla. — Jegyzők: Wächter, Szeniczey, Huszár, Beöthy. — A kormány teljes számmal jelen van.

Az ülés d. e. 10 órakor megnyittatván a mult ülés jkönyve hitelesittetik.

Kérvények: Elnök bemutatja Trencsén város felterjesztését a csángók haza telepitése, — Mosonmegyéét a magyar korona feltalálása helyén épült kápolna országos gondozása. — Babes V. Ó-Moldva községnek a biróválasztásnál elkövetett szbirói visszaélések megtorlása tárgyában felterjesztett kérvényét adja be. — Ki fognak nyomatni.

Elnök beterjeszti azon interpellátiók, indiványok, határozati és törvényjavaslatok stb. jegyzékét, melyek a jelen 1872/5 évi országgyülés kezdetétől febr. 1-ig beterjesztettek és elintézetlenül maradtak.

Molnár Ant. a kérvények 61. sorjegyzékét nyujtja be. — Ki fog nyomatni.

Napirenden van az 1875. évi **államköltségvetés** általános folyt. tárgyalása.

Lónyay Menyhért gróf.

Az ország jelen helyzetét komolynak találja s azt hiszi, hogy az elhatározás döntő befolyással lesz a nemzet jövőjére. — Ő azonban nem tekint reménytelenül a jövő elé s a ki ugymond, meg van arról győződve, mint ő is, hogy helyes pénzügyi politika követésétől és biztositásától függ hazánk önállásának alkotmányosságának és nemzetiségének biztositása, kézséggel fogja annak nélkülözhetlen feltételeit teljesiteni. A jelen viszonyok közül való kibontakozást illetőleg ma sem mondhat mást, mint a mit hét év előtt mondott, t. i., hogy ha csak csapás nem éri az országot, ha a bel- és külbéke megőriztetik, ha az államháztartásba szigoru takarékosságot hozunk be, ha az adórendszer megállapitásánál a szükséges reformokat létesitjük, s megköveteljük, hogy mindenki vagyona és jövedelme aránya szerint viselje az állam terheit, és ha nem könnyelmüen, de meggondolva teszünk hasznos beruházásokat, hogy az anyagi jólét gyorsan gyarapodhassék, és ha végül nemzetünk elsajátitja azon két tulajdont, melyek közül az egyiket csak részben, a másikat pedig csak kevéssé birja, értem: kitartó munkásságot és takarékosságot: ugy nincs kétségem az iránt, hogy nemcsak semmi

deficzit nem lesz, de nemsokára anyagi jólétünk az alkotmányos szabadság és önállás védelme alatt végtelen gyarapodásra kapes".

Ez irányt követte ő pénzügyminisztersége alatt s e mellett a magyar állam hitele és életképessége mindinkább fejlődött, midőn pedig ezen elvekkel ellentétbe jöttünk — ugymond — s ennélfogva ő a pénzügyi tárczát nem viheté, 1870 máj 21-én ezen állásától megválva, megjósolta ezen irány tovább folytatásának elkerülhetlen, sulyos következményeit. Akkor még meg lehetett volna vetni a rendes és virágzó államháztartás alapját; mert akkor még nagy pénzkészlettel rendelkezett a magyar államkincstár. — Idézi ezt, ugymond, a multból azért, mert már szokássá vált hét évi rosz gazdálkodásról beszélni, pedig az első három évnek deficitje nem volt, sőt felesleg mutatkozott.

Ismétli, miszerint a jelen aggasztó helyzetből menekülni, sőt a nemzet számára állandó jobb jövőt biztositani egyedül tőlünk függ, csak legyen bátorságunk az abból való menekülésre feltétlenül szükséges eszközök alkalmazására, melyek nézete szerint a következők: Először: A költségvetési előirányzat készitésénél a miniszteriumban, és annak alkotmányos tárgyalásánál a parlamentben be kell hozni azon változtatásokat, melyek folytán jövőben az elkövetett hibák ne ismétlődjenek. Másodszor: Már most kell szorosan körvonalozni egy a nemzet adóképességéhez és az állam szükségleteihez mért rendes költségvetést, egy szóval: oly normalbudgetet, melynek folytán lehetőleg rövid idő alatt az egyensuly az államháztartásban helyreálljon és annak fentartása biztositva legyen a takarékosságnak következetes keresztülvitele és az államjövedelmeknek nélkülözhetlen fokozása által. Harmadszor: Haladék nélkül életbe kell léptetni mindazon nemzetgazdasági és pénzügyi rendszabályokat, melyek a nép anyagi jólétét és ennélfogva adóképességét fokozzák, hogy a reá sulyosodó terheket elviselni képes legyen. (Helyeslés jobbfelől.) Negyedszer: Szólani kiván azon rendkivüli rendszabályokról, melyeknek alkalmazása nélkül nézete szerint a siker nem biztositható.

Az első tárgyat illetőleg állitja és tényekkel fogja bizonyitani, hogy azon mód mellett, mely a költségvetés előkészitésénél szokásba jött, nem lehetett helyes pénzügyi politikát követni, de ha a jövőben az egyensuly helyre is állana, e mellett lehetetlen azt hosszabb időre fentartani és biztositani. — Roppant hátrányos volt továbbá ugymond, azon körülmény, hogy hosszan tartó előkészitő pénzügyi bizottsági tanácskozások után, melyek tartama alatt a ház rendesen szünetelt, hosszu vitákban pazarolta idejét és végül rendesen megszavazta azt, mit a pénzügyi bizottság javaslatba hozott.

Jó pénzügyi politikát nem lehet biztosan követni, ha jövőre nem hozatnak oly intézkedések, melyeknél fogva a miniszteralis rendszerben magában nem történik gondoskodás, hogy a kormány előirányzatának készitésénél a pénzügyi érdekek a kormányzati rendszerben kellő sulyt nyerjenek, továbbá, ha szabályként fel nem állittatik, hogy a költségvetés tárgyalása alkalmával a házban a kiadási tételek felemelése vagy az államszükségletek fedezésére törvényileg megállapitott jövedelmek leszállitása iránt inditványt tenni vagy határozatat hozni megengedve ne legyen. Ha azonban szüksége mutatkozik oly több kiadásnak vagy jövedelemleszállitásnak, mely a budgetben nem foglaltatik, erre nézve külön törvénycikkben történjék intézkedés.

Nem csekély befolyással volt továbbá a jelen sajnos pénzügyi állapot előidézésére az alkotmányos és felelős kormányzat fogalmaival ellentétben álló azon gyakorlat, melynél fogva a képviselőház határozatok által egyenes befolyást gyakorolt a kormányt teendőire. (Igaz! Igaz! jobbfelől.) Az 1867-ben alakult miniszterium hibájának tekinti, hogy ily gyakorlatnak a fejlődést megengedte.

Szónok azt hiszi, bogy a helyes pénzügyi politika feladata nem lehet egyéb, mint mielőbb keresztül vinni biztos alapokon oly rendes költségvetést, mely tekintetbe veszi az ország adóképességét és azon áldozatok mérvét, melyeket az adóképesség csökkenése nélkül az ország ma és a közel jövőben elviselni képes; és mert a mi viszonyaink annak keresztülvitelét az első évben nem engedik, feladatunk már most tisztába jönni az iránt, mily módok és eszközök által és mily időben érhető el ily rendes költségvetés. — Mindaddig, mig előttünk nem fog állani ezen lépcsőzetes fejlődés, mig főbb számokban és főbb tételekben ki nem lesz fejezve állampénzügyeink rendezésének fokozatos előhaladása, mindaddig a bizonytalanság aggasztó érzete nehézzé fogja nekünk tenni a kivánt áldozatok megszavazását és a nemzetnek a terhek elviselését.

Megvallja, ő azt ohajtotta volna, hogy midőn az országgyülés a jelen évi költségvetés tárgyalására összejön, ily előterjesztés legyen előtte, mely nem csak az 1875. de az 1876 és 77-ik évre is kimutassa a helyes pénzügyi politika szerint államháztartásunknak lépcsőzetes rendezését. (Helyeslés.) Ha ily előterjesztés feküdnék a ház előtt, ő részéről készséggel járulna mindazon eszközök megszavazásához, melyek ily rendes költségvetés és egy jobb pénzügyi jövő biztositására szükségesek.

Azt hiszi szónok, hogy bármily nagy feladat is azon módok megállapitása, a kormánynak mindenesetre kötelessége ez iránt mielőbb előterjesztést tenni, még pedig az egyenes adók emelése végett beterjesztett törvényjavaslatok tárgyalása előtt, mert a képv. ház csak ugy vállalhat nagyobb terheket el, kellő megnyugvással ha ez által nem félrendszabályokat, de gyökeres orvoslást és igy az államháztartás biztos rendezését mozditotta elő. (Helyeslés.)

Nézete szerint a rendes budget tételeinek megállapitásánál három elv mindenek felett irányadó; (Halljuk!) 1-ször: a nép arányalagos anyagi ereje legyen mérvadó az államháztartás megállapitásánál: 2-szor: hogy az államjövedelmek csak oly szükségletek fedezésére fordithatók, melyeket a közérdek követel, melyek tehát az államélet rendszeres működését czélozzák; tehát minden oly kiadás, mely magán vagy vidéki érdekek előnyére szolgál, a költségvetésből törlendő; és végre 3-or: hogy a kiadások megállapitásánál irányadó legyen, hogy bizonyos államczél elérése végett azon mód alkalmaztassék, mely által a kivánt hatás a lehető legcsekélyebb kiadás igénybe vételével is állandóan elérhető.

Hibásnak tartotta a multban s hibásnak tartja a jelenben is, hogy az államköltségvetés megállapitása alkalmával — kivéven az 1868. évet — nem figyeltünk arra, mi az állam tiszta bevétele, azaz mi a nettojövedelem. Továbbá ezen nettojövedelemből le nem vontuk azon összegeket, melyek tőlünk nem függő kötelezettségek teljesitésére szolgálnak, s igy minden egyes tétel emelésénél nem tartottuk szem előtt azt, hogy mi marad valójában szabad rendelkezésünkre.

A jelen évre vonatkozólag tett számitásai szerint a p. ü. bizottság előirányzata alapján rendes és rendkivüli netto bevételünk 150,965.000 frt. Ebből leszámitva a tételeket, melyeket hozott törvények és vállalt kötelezettségek folytán meg nem változtathatunk s melyek a következők: királyi udvartartás és kabinetiroda 4,724.000 frt, államadósság 70,684.000 frt, Horvátországnak, nem számitva ide a Határőrvideket, kijár a kötött egyesség szerint 5,000.000 frt, közösügyi rendes és rendkivüli kiadások 29,018.000 frt, központi nyugdijak 234.000 frt, saját nyugdijaink 2,736.000 frt, ehez véve a kamatbiztositas fejében vállalt kötelezettségekre előirányzott 15,000.000 frt tesz összesen 125,396.000 frtot.

Miután ezen bevételek előállitására szükséges a pénzügyi igazgatás költségeinek fedezete, a mi tesz kerek számban 7 milliót, összesen 132.396,000 frt vonandó le az összes nettobevételből s maradt 27.660,000 frt, kerek számban 27½ millió frt a tőlünk függő többi rendes és rendkivüli kiadások fedezésére. Ha a kiadási tételeknél számitásba vesszük a pénzügyi bizottmány által előirányzott rendes és rendkivüli kiadási tételeket, melyek tesznek: a rendes kiadásoknál 151.500.000 frtot, a rendkivüli kiadásoknál 24.960.000, összesen 176.460,000 frtot, kijő a 25½ milliónyi hiány, tehát a deficit majdnem annyi, mennyi a kötelezett fizetések és a jövedelem előállitására nélkülözhetlen kiadások fedezése után szabad rendelkezésünkre fenmarad; röviden kifejezve költünk majdnem kétszer annyit, mint a mennyi a kötelezett fizetéseken fölül megmarad.

Első kérdés itt, folytatja szónok, miként lehetne kiadásainkat három év alatt leebb szállitani?

Szükség hogy legelől a képviselőház adjon jó példát a takarékosságban; be kell hozni a pansalis rendszert, határozott évi dijat állapitván meg a képviselőknek; a horvát-szlavon beligazgatásnál legalább 1 millió megtakaritható; a király melletti s a horvát miniszterségnél, ugy a fiumei kormányzóságnál is megtakaritás eszközölhető; a miniszteri számvitelek egyszerüsitendők; a közl. és keresk. miniszteriumoknál idő folytával 2 millió fokozatosan megtakaritható; az igazságügyminisztérium költsége jelentékenyen mérsékelhető.

A mi a védelmi kiadásokat illeti, azon határozott nézetben van, hogy Európa jelen viszonyai közt a hadsereg létszáma alább nem szállitható s az itt eszközölhető megtakaritások nagymérvüek nem lehetnek. — Azonban van egy mód a mi költségvetésünk terhére eső közösügyi kiadások tételeinek lejebb szállitására a hadsereg harczképességének veszélyeztetése nélkül. (Halljuk!) Az 1867. XII. t. cz. 64. §-a elrendeli, hogy a vámokból befolyó jövedelmek mindenek előtt a közös költségek fedezésére fordittandók. Monarchiánk vámjövedelme más államok vámjövedelméhez képest valóban csekélynek mondható; 12—16 millió közt áll egy több mint 35 milliónyi népességet számláló monarchiában. Más államok is sulyos pénzügyi viszonyok közt igyekeztek vámjövedelmeiket emelni; látták ezt az utóbbi időben Amerikában, sőt legujabban Franczia országban is. Azonban a szabadkereskedési politikát tartván czélszerünek, azon vámtételeket véli emelendőknek, melyek bizonyos fogyasztási czikkeket terhelőnek; többek közt megemliteni a gyarmatárukat: de vannak más cikkek is, melyeknek vámtételei a kereskedési forgalom csökkentése és a nemzetgazdasági erők fejlődésének hátránya nélkül emelhetők volnának.

A honvédség kiadásai szintén nevezetes tételét képezik, ugymond szónok, kiadásainknak; pedig ha oly módon rendeztük volna be honvédségünket, mint a monarchia másik felében, tekintve a népességi arányt, nálunk a honvédség összes költségeinek ma 3 milliónál többe nem szabadna kerülnie. Ez által azonban korántsem akarja azt érteni, hogy oly összegre szállyunk le, hogy a honvédség jelen létszámát kevesbitsük. — Azt hiszi, hogy a védképesség veszélyeztetése nélkül és a fentebb emlitett eszközök igénybe vételével a közös hadseregnél és a honvédségnél legalább 2 milliót lehetne megtakaritani. (Mozgás.)

Ha, ugymond, mindezen eszmék keresztül vitetnek, s ha a beszéd kezdetén emlitett elvek szigoruan alkalmaztatnak, ha nem is egyszerre, de három év alatt, azaz 1877. év végéig a pénzügyi bizottság által javaslottakon kivül még nevezetes megtakaritások lehetségesek az államélet megzavarása nélkül.

De van még egy nevezetes összeg, melyet szónok határozottan megtakaritható nak tart. Megemliti azt, noha előre tudja, hogy a ház nagy többségének tetszésével nem fog találkozni. Midőn 1868-ban az első államköltségvetést benutatta, már akkor utalt arra, hogy minden adóink között a földadó nemcsak a legnagyobb mérvü, de a legegyetlenebbül is terheli az adózókat. (Igaz! Igaz!) Már akkor táplálta azon eszmét; a földadó kiigazitását azon módon kereszül vinni, mint azt 1821-ben Franczia országban létesitették. — Szónok a 21-es bizottmányban részletesebben kifejtette ez iránti nézeteit, melyek igaz ugyan, hogy némi nehézséggel járnak, de egyszer mindenkorra csak pár százezer forintba kerülnek, a hiány pedig már ez évben több mint 2 millió forinttal kevesbedik.

Nevezetes megtakaritási tétel fog mutatkozni még a három év leforgása alatt a kamatbiztositási előlegek fizetésénél, mely a jelen évben 15 millióval vétetett fel. Ha a miniszteriumnak adandó felhatalmazás alapján a kamatbiztositással ellátott vasutak, nagy vonalokká egyesittetnek, a központi igazgatási költségeknél és üzletkiadásoknál nevezetes megtakaritások hozhatók be.

Ezután áttér szónok a rendes államjövedelmek emelésének mikénti eszközlésére. Mindenek előtt elfogadja a p. ü. miniszter által 1875-re kilátásba helyezett jövedelem-szaporulatot. — Egyszersmind szerinte oda kell törekednünk, hogy a közvetett adók is átalában jövedelmezőbbek legyenek, bár itt nagy gátot képez az Ausztriával kötött vám- és keresk. szerződés. Mindamellett szónok azt hiszi, hogy a czukor, sör és dohánynál a vámvisszatérités egyenetlenségének megszüntetése az adótételek emelése nélkül öt milliót eredményezne.

A jegybankügy miként leendő megoldásáról most csak annyit mond, hogy annak czélszerüés alapos megoldása a valuta szabályozása folytán érhető el. Mint már egy izben jókai interpellatiójára adott feletetében mondta, nem pártolója a jegybank monopoliumnak, de a szabad bankrendszert sem tartja czélszerünek, a mi adott viszonyaink között; hanem azon rendszert, mely a bankjegy alakjának egysége és teljes értékszerinti, akadálytalan beváltható sának biztositása mellett a hitel termékenyitő hatását az ország minden vidékén fejlődni engedi.

Elismeri, hogy a vasuthálózat kiépitésénél sok hiba követtetett el, de e hibák csak szaporittatnának, ha a létesitett vonalak nem hozatnának czélszerü kapcsolatba az európai vasuthálózattal. A czélszerü eljárás közlekedési eszközeink kiépitésében leszállitaná a vasuti garaneziák folytán elvállalt terheket.

Hazánk geographiai helyzete kedvező — folytatja tovább szónok — hasznositsuk azt az ország anyagi erejének emelésére; az engedélyezett kisebb vonalokat nagyobbakkal kell egyesiteni és mint a példa Franczia országban is mutatja, ezen eljárás által a vasutak üzleti kiadásai apadnának, tiszta jövedelmei pedig növekednének. A déli vonalaknak a fővárossal a tengerpartig egy kézben való egyesitése folytán hasznositthatnék azon számos millió, mely a tengerpart felé való összeköttetés végett már tettleg az állam nagy terheltetésével kiadatott. (Tetszés.)

Ne feledkezzünk meg ugymond, arról, hogy a szuezi csatorna kiépitése és a török vasut hálózat létesitése folytán, zánk területén fog keresztül vonulni egy folyton fejlődő nemzetközi forgalom oly kedvező viszonyok közt, hogy az a vonal Pesttől (Élénk helyeslés) a Duna balpartján egyenesen Zimonyig, más részt Budától Bécsig kissé kedvezőbb pénzügyi viszonyok közt az állam kamatbiztositása nélkül létesithető. Az első kedvező alkalmat fel kell erre használnunk (Élénk helyeslés) és általán megváltoztatni a vasutak épitésénél eddig követett rendszert, elérhetővé tenni, hogy adómentesség s egyéb előnyök biztositása mellett kamatbiztositás nélküli vasutak épitése előmozdittassék.

Különösen figyelembe ajánlja a fővárosi kereskedés fejlődésének fontosságát az államra; kell, hogy Budapest legyen központja a hazai kereskedésnek és hitelnek.

Nem osztozik a házban a költségvetés beterjesztése alkalmával kifejezett azon nézetben, hogy „az adóképesség emelésére mindenek előtt az állam részéről teendő költséges beruházások igényeltetnek, a mire sok pénz kivántatik és ez az adott viszonyok között csak az adó utján szedhető be. Épen nem tartja „circulus vitiosusnak" azon állitást, hogy törekedjünk mindenek előtt hazánkban az adóképességet fejleszteni, mielőtt a közterhek nagy mérvben emeltethetnének. Hiába emeljük a hozandó törvényekben az adókat, ha azt a nemzet adóképessége többé nem birja. Papiron fog az ily emelés maradni, és az üres államkincstár mellett csak az adóhátralékok tételeit fogja szaporitani. Az állam hasznos beruházások által sokat tehet ugyan a vagyonosodás és igy az adóképesség emelésére, de a nemzetek gazdagságának egyedüli forrása az évenként kifejtett munkaerőben rejlik.

A nemzetek gazdagságának főtényezőiül tartja a munkaszabadságot, a szabad csereforgalmat, a hitelintézményeket a közlekedési eszközök és a felvilágosodottság terjedését, és főként a személyes kezdeményezésnek és tevékenységnek öntudatos fejlődését, mi a rend és szabadság védelme alatt nem szokott elmaradni:

Hivatkozik Anglára, mely még 30 évvel ezelőtt zavart pénzügyi viszonyok között volt, s különösen a nemzeti munkasság fokozását elősegitő Peel-akta folytán oly gyorsan szabadult pénzügyi zavarából, hogy a gyüjtött tőke hatalmával tributariasaivá tette a világ pénzben szükölködő minden népét.

Elmondja, hogy a franczia nemzetet is a munka és takarékosság tette képessé az utolsó szerencsétlen háboru terheinek elviselésére.

Hosszu sorát idézhetné azon módoknak és eszközöknek, melyek az államköltségvetés tételeinek emelése nélkül a nemzeti munkasság fokozását eredményeznék; de egy beszéd szük kereténél fogva csakis némelyeket akar megemliteni.

Legfontosabb — ugymond— a hitel. A hitelnek leghatalmasabb eszközét: a jegybanügyet oldjuk meg mielőbb czélszerüen, önálló alapokon. (Helyeslés.) Igyekezzünk olesóbb pénzt nyujtani a nemzeti munkasság számára s igy annak fejlődése be fog következni. A hitel ugyan maga tőkét nem teremt, de a heverő tőkéket egyesitve, közvetitése által nyujtja a nemzeti munkasság fokozására oly államban, melyben a biztos jelzálogokra is a megszorult kis birtokos uzsorás kamatok mellett szerezhet csak pénzt, hol a legjövedelmezőbb vállalatok is csak azért nem állhatnak fen, mert drága a pénz, mely rendelkezésünkre áll: hol a kereskedés számára a hitel mérveit az ország határain tul szabályozzák. (Élénk helyeslés.) Ily körülmények közt senki nem várja az anyagi jólét és igy az adóképesség gyors emelkedését. (Helyeslés).

Ohajtja a kereskedési törvény, büntető törvénykönyv, az ország egy nevezetes részében eszközlendő birtok rendezés és tagositás és az erdőtörvény mielőbbi létrejövetelét. Pártolja Zsedényinek az államjavak eladása és a bányák iránti nézetét.

Öt percznyi szünet után a főrendiház jegyzője **Nyáry** Gyula b. átnyujtja a Budapest fővárosaban 1877. augusztus 1-sejéig épitendő házak és a sugárutat szegélyező villák és nyaralók ideiglenes adómentességéről szóló törvényjavaslat elfogadására vonatkozó jegyzőkönyvi kivonatot.

Elnök kinyilatkoztatván, hogy az e tárgybani törvényjavaslat mindkét ház által el levén fogadva, legfelsőbb szentesités alá fog terjesztetni:

Lónyay Menyhért folytatja beszédét:

Azon rendkivüli rendszabályokat akarja jelezni, melyeknek alkalmazása nélkül a kibontakozás rövid idő alatt nem létesithető.

Mindaddig, ugymond, az egyensuly helyreállitása nézetem szerint nem fog sikerülni, mig csak kisszerü fél rendszabályokat alkalmazunk, (Helyeslés) mig a szükkeblüséget a sulyos helyzetünkből kiszabaditó eszközök megitélésében öntudatos, bátor cselekvés föl nem váltja. (Élénk helyeslés.)

Mindenek előtt szükségesnek tartja mindazon intézkedések keresztülvitelét, melyek a parlamentarismus egészséges fejlődését biztositják. A reformot tehát a parlamenttel kell kezdeni.

E tekintetben csatlakozik Sennyey nézetéhez.

Javasolja az 5 évi választást, a házszabályok javitását, a képviselők számának leszállitását s a felső ház rendezését.

A megyék rendezésénél — mondja szónok nem választottuk el azt, a mi életképes attól, mi — mint a régikorszak maradványa — tarthatlan.

A régi megyerendszer jogosult lehetett, midőn még a középkori intézmények közt egy gravaminalis országgyülésünk volt, mely az adózó népre legfeljebb 4½ millió egyenes adót szavazott meg és minden megye egyegy önálló kantont képezett. — De azon állam, mely több mint 200 milliót akar évenként költeni és annak terheit viselni, csak rendezett törvényhozás és közigazgatás mellet állhat fenn.

A törvényhozási tényezők jelen rendszere mellett csak egy esetben van reménysége, hogy mindaz, mi pénzügyeink és állami életünk rendezésére elkerülhetlenül szükséges, a törvényhozás által kellő időben minden részleteiben meg fog állapittatni, ha tekintve a rendkivüli viszonyokat, és azon veszélyt, melybe hazánk tagadhatlanul jutott, az egymással a házban ellentétben álló két nagy párt, felretéve minden személyes indokot, rokon és ellenszenvet, különböző álláspontot, őszintén és határozottan lemondva a közjogi kérdésnek vitatásáról, (Ellenmondás a szlsőbaloldalon. Helyeslés jobbfelől) és ha kell módositva az egymással ellentétben álló nézeteket, váltvetve és kezet fogva segitené ki az államot a jelen sulyos helyzetből. (Helyeslések jobbfelől.)

Mindannak kivitelére, mi a jelen sulyos viszonyokból kimenthet, szükségesnek tart egy erélyes és elhatározott, a cselekvésre elszánt és ennek feleletterhét elvállaló kormányt, támogatva egy tömör és biztos, a kormány által jól vezetett párt bizalma által. Nem hiszi, hogyha pártközi viszonyaink nem változnak, bármely kormány képes legyen állami viszonyainkat rendezni; ha egy a népképviselet többsége által támogatott kormány felszólitaná a házat, hogy az idő rövidsége miatt hatalmazza fel a ház a miniszteriumot arra, hogy rendelet utján létesithesse az ujabb adózásoknál a kivitel egyes részleteit, a miniszterium kötelességének ismervén, utólagosan a törvényhozás elé terjeszteni intézkedéseit: Ő részéről szivesen szavazná meg egy ily kormánynak a felhatalmazást; beismeri azonban, hogy ez a parlamentaris eljárással és etiquettével nem egyezik.

Szónok következőleg végezé beszédét: Én hosszu politikai életemen át mindig a szabadság, az alkotmányosság és a magyar államiság érdekében fáradtam; ahoz soha még csak gondolatban is hütlen nem voltam, annak érdekeit védtem a trón zsámolyánál, a törvényhozásban épugy, mint a csendes, de ernyedetlen munkában; a társadalom, a tudomány terén. Én mondom nemzetem választottjainak, kik nem sokára számolni fognak most küldőik előtt, később a történet itélő széke előtt, hogy ma már nem félrendszabályok és tapogatózás, de bátor öntudatos cselekvés, nem személyes hiuság vagy pártérdek, de önzetlen, egységes hazafiui igyekezet, nem szükkeblüség, de áldozatkészség biztosithatja a szabadságot, az alkotmányosságot és a magyar államiságot és végzem beszédemet a régi romaiktól hasonló sulyos viszonyok közt hangoztatott jelszóval: Videant consules, nequid respublica detrimenti capiat! (Élénk tetszés-nyilvánitások jobbfelől.)

Bartal György keresk. miniszter.

Mindenek előtt Sennyeynek válaszolva hibázott ő, ugymond, hogy az általa kifejtett nagy elvek hangoztatásával oly sokáig késlekedett; hibázott akkor midőn a jelen kormány megalakulása előtt tárcza vállalása, vagy épen cabinet alakitására felszólitva, a felszólitást magától elutasitá, és hibázik most, midőn kijelenti, hogy a jelen parlamenti constellátiók közt az általa ragyogóan bár, de mindenesetre vázlatosan oda vetett kormányzati elvek valósitására az időt elérkezettnek nem véli

Ezután a tárgyra térve, ha végig tekint, ugymond, külön állami kiadásaink legnyomasztóbb tételein felvett kölcsöneink, beruházásaink egyes tárgyain, alig talál egyet is, melynek elhatározása, kiszemelése e ház pártszinezetnek közös érdemére, vagy ha e szót a viszonyok változtával repudeálnák: közös tévedésre nem volna visszavezethető. Egymással versenyezve fejlesztettük honvédségünket, követelte kiki vidékének a vasuti vagy hajózási hálózatba leendő bevonását, (Igaz!) forditottunk milliókat a főváros emelésére, a magyar tengerpartnak szárazföldi kapcsolatára, a fiumei kikötő épitésére; gondoskodtunk a népoktatás fejlesztéséről, felsőbb tanintézetek mindenféle nemeinek felállitásáról, követeltünk járásbiróságot, törvényszéket, minden kerület, minden megye számára. (Mozgás. Igen!)

Különben szónok ugy van meggyőződve, hogy a reánk sulyosodó terheket nem az által halmoztuk fel, a mit hibásan tettünk, de a mit tenni elmulasztottuuk. És itt a hibának fő kutfeje ismét nem a kormányban, nem az őt mozgató többségben, hanem édes mindnyájunkban keresendő (Ellenmondás balról. Ugy van! jobbról).

Ha valaki, ugy ő is azok közé tartozik, kik teljes mérvben méltányoljak a pénzügyi bizottság általános jelentésében kifejezett financzialis és nemzetgazdászati irányeszméket: de kénytelen bevallani, hogy azok fonalán a biztos kibontakozást a jelen helyzet bajairól melyek rögtöni intézkedést, azonnali fedezést követelnek, feltalálni nem képes.

Szónok készségesen elfogadja ugyan a kormánynak azon kötelettségét, hogy ugy a vám és kereskedelmi szerződésnek küszöbön álló revisiója alkalmával, mint az osztrák kormánnyal, illetőleg az osztrák-nemzeti bankkal folytatandó alkudozásokban a nemzet jogosult kivánalmainak érvényt szerezzen, és egész szabatossággal kijelenti, hogy a vám és kereskedelmi szerződésnek csak is oly revisioját tartja a kormány által initiálhatónak, mely a magyar kincstárnak a fogyasztási adók eddigi kezeléséből és megtéritéséből származó sulyos megrövidités et helyre üsse és kiadásaink fedezetét nem egy millióval emelve az egyensuly helyreállitására lényegesen befolyjon — de nem tagadhatja el mégis ugy maga mint a ház előtt, hogy az 1867-iki XVI. törvény 22. czikke a szerződés revisiójára nézve oly kötött határidőket szab elénkbe, melyeknek betartása kizárja annak lehetőségét, hogy az e réven kilátásba helyezhető financzialis javulást jelen deficitünk azonnali lefaragására értékesissük. (Helyeslés jobbfelől.)

A hadi és tengerészeti közös költségek leszállitását illetőleg szónok feleslegesnek tartaná maga részéről, beható tárgyalás alá venni ama befolyás horderejét, melyet az 1867-iki XII. t. cz. 40 §-a a közköltségek előirányzatának megállapitására „mindkét külön felelős miniszteriumnak" biztosit, s a melynek érvényesitése képezi a magyar parlament közvetett ingerentiájának egyedüli jogalapját s elegendőnek vél e részben egyszerüen ama nyilatkozatokra hivatkozni, melyeket a miniszterelnök a házban tett s melyek a kormánynak e kérdésben elfoglalt álláspontját kellő határozottsággal megjelelik.

Ami az adófelemelést illeti, szónok azon erős meggyőződésben él, hogy itt nincs más mód mint vagy elfogadni, megszavazni a létező adók terhének azon emelését, melyet a pénzügyminiszter az érett megfontolás férfias elhatározás és példáját vitkító önfeláldozás megannyi személyes garantiáinak kezessége mellett (Élénk éljenzés) elkerülhetlennek tart az egyensuly helyreállitására, a nemzet hitelképességének megóvására; vagy ama sajtó nyilatkozattal lépni országvilág elé, hogy budgetünk combinált terheinek a közöseknek és önmagunk elhatározásából kifolyóknak, elviselésére képtelenek vagyunk.

Tertium non datur, (Mozgás a baloldalon), mert a kérdésnek megoldását bármi ürügy alatt elodázni akkor, midőn ez valahára egész leplezetlen valójában állittatik elénk, elodázni azon kilátással, hogy a legutóbbi kölcsönből fenmaradt 32 milliónak segélyével tengessük még ez éven át államiságunket s a bekövetkezőnek első napját fizetésképtelenségünk kimondásával javassuk fel: ezt a nemzeti becsület érzetével, egy ujabb kölcsön hajhiszását viszont nemcsak sikertelennek, hanem a nemzet méltóságával is elannyira ellenkezőnek tartja, hogy mind az egyiknek mind a másiknak még lehetőségét is vissza utasitani kényszerül. — Ezután még Sennyey és Somssich beszédeire reflektal.

Pártolja a pénzügyminiszter előterjesztését s elfogadja a benyujtott budgettörvényt a részletes tárgyalás alapjául.

Sennyey Pál személyes kérdésben kér szót s Bartallal szemben tiltakozik az ellen, hogy ő a multkor pártszempontból beszélt volna. Továbbá megjegyzi, hogy miután a jelen kormány megalakulása előtt folyt tárgyalások oly körökben folytak le, melyek a parlamentaris vitatkozásba be nem vonhatók, (Igaz! balfelől. Zaj. Halljuk!) s a melyekre nézve a discretio tiltja neki (Élénk tetszés és zajos helyeslés balfelől.) megmondani azt, hogy mily természetüek lehettek az ajánlatok, a melyek neki tétettek, (Élénk helyeslés.) legkevésbbé várta, hogy azon helyről emlittessenek fel, a hol ezen discretiónak határai mindenek felett megtartandók. (Éénk éljenzés és taps balfelől.)

Bartal Gy. helyreigazitja szavait. — Ezzel az ülés d. u. 2 órakor véget ért.

Jövő ülés szerdán d. e. 10 órakor.

Mezőtur, jan. 30.

A mezőturi „Jótékony nőegylet" — ma adott hangversenyéről jövök, mely szigoru anyagi körülményeink daczára városunk müveltebb közönségét gyüjté össze „Dobogó" vendéglőnk nagy termében. — A hangverseny müsorozatát közlöm: Loreley, Silhertől, éneklé a dalárda. — Bucsu. Eötvös Józseftől, szavalta Kovács Emma k. a. — Cserebogár, Mihályitól, zongorán előadta Pavelko Berta urhölgy. — Tuba rózsa kék jácint, Tompa Mihálytól, szavalta Erdős Katalin kisasszony. — Töredék Kossuth Lajos imájából, kettős dal, éneklék Török Ferencz és Lettlinger Béla urak, zongorakisérettel. — Szavalat, előadta ifj. Turgonyi Lajos ur. — Rákóczy induló zongorán 6 kézre, előadta Pavelkó Berta, ifju Turgonyi Lajosné és Schlesinger Róza urhölgyek. — Polka, éneklé a dalárda. — E sorozat nem csak helyesen vá-

lasztva, hanem oly sikerült terem hallgatói elmondhatj nem nyertek, — ohajtanók hasonlóval szerencséltessen azért, mert örülve, vig magasztos eszme valósitásá nőegylet anyagi felvirágzás az egylet s nem annyira idő ményeket lássunk, — de ug mes czélja és feladata valós idézendi elő városunknak, m lyet érdemelne hazánkban a

A mai est 300 forit adott ismét a t. egylet alapj az, hogy itt nem fér önzés dőn a közjólét előmozditás polgártársunk szavával e józan népe, ha másként ne hámot" ha a közügy ugy ki ledkezünk meg arról, hogy terén minden irányban hal nőegylet pedig tiszta szánd akarattal létesült, — s emeltyüjének tekinthető v számithat arra, hogy a k közt minden tekintetben tudat kölcsönözzön erőt és ségekkel egybekötött utain

„Egy üldö

Ezen czim alatt olvast sárnapi számában egy felszó mati aljárásbiró védelmére egyrészt sajátjának jelent tást jelző nyilast jegyez lenti, hogy a két szerkesz dencz sógora, kivánta a kinteni.

De mindegy. — Neku van kifogásunk. Ugyanis, sz ember, ekként állna a cz mely vélekedésünk okát el csak annyit, hogy ha valak szerkesztője is, Siposs I akarja övezni, és az ezen zönség előtt mint a méltat tetni fel, ezen merész em kozik.

Részemről kijelenten tésbe, valamint átalában ellen is, egy betüt sem ir kesztősége tanusitot tehet valljuk, hogy megelégedés miszerint végrevalahára a Péter személyében, aki a a fátyol föllebbentésének k lalá. — Nem valami akár dokból örültünk pedig enn láttuk az időt, melyben a S vált közönség, azon vigas hogy méltatlanul szenvedet nak tárgyalása a nyilvános

Hogy a fenforgó kérd nak némi bizonyitékát ad L. által tulhaladott pont gy féle botrány mellett, mi s hogy az „Egyetértés b zott és a Nógr. L. emlite kében közölt bizonylat álta féle esetre sem akarunk re nemcsak S. I. de bárki más valaki által szóval vagy te azt tesszük hozzá, hogy ily csi kötelessége magának t tételt szerezni iparkodni: tett volna, az idézett bizon — (S. Imre) a sértést viss mert ebből az tünik ki, ho méltatlanul bántalmazott,

Ezektől mondom el ugy tetszik, további tagla azt akarjuk constatálni, h Siposst a közönség oly ost akinek igazolhatlanul dur senki sincs megvédve, sze

Mielőtt némely c vesszük azon sarkelv é azért mert biró, teljes amint mondani szoktuk: pedig Siposs Imre, közt ink szellemében is szabad képen működik.

Az „egy üldözött e eme viselkedését a „modo takarni, a mely „modor" les sarka. — De uram, ne és basáskodás in optima jóvá a S. Imrének tulajdo szerint ő ugymond, n keresztül s ezáltal a gyor folytán a „sommás biró n ezen tömjénezés alapját j jött volna, hogy állitása c képtelenség. Ugyanis: h rendel maga elé tárgyalás előttre: ez igaz; de mi k aztán ezen 30—40 ügyfé nevében történik, az nem hanem szecskavágás. — E nek (mert délután csak ri lás tartatni) 8—12-ig mi ha pedig felvesszük, hogy kallódik, csak épen 180 tárgyalással, esik egyr vagyis miután a két felne perbeszédhez van joga, j percznyi idő, amely percz hallgatás, itélethozás és gazdálkodni. — Hiszi-e z ődik (habár a felső fo ez igazságszolgáltatás, es hogy a polgárok csak azé állam adóit, hogy ha pan gyen illőleg kihallgattatn szereti a számok csinálá többé szava; ez csak p dik, ott van mindjárt lom, mint a sommás ökö

Egyébiránt meg ke az idő hiánya miatt phi segiteni, azáltal, hogy h elmult a berendelési idő minél fogva az ily itélet — Volt olyan eset is, mi időre pontosan megjelen hogy ugyanezen ügyben

KIHAJTANI!

zás, de bátor öntudatos cselek-
vagy pártérdek, de önzetlen,
t, nem szükkeblüség, de áldo-
szabadságot, az alkotmányossá-
t és végzem beszédemet a régi
iszonyok közt hangoztatott jel-
nequid respublica detrimenti
vánitások jobbfelől.)

keresk. miniszter.

nyeynek válaszolva hibázott ő,
ejtett nagy elvek hangoztatásá-
hibázott akkor midőn a jelen
tt tárcza vállalása, vagy épen
tva, a felszólitást magától el-
időn kijelenti, hogy a jelen par-
az általa ragyogóan bár, de
a vetett kormányzati elvek va-
ttnek nem véli
érve, ha végig tekint, ugymond,
legnyomasztóbb tételein felvett
egyes tárgyain, alig talál egyet
kiszemelése e ház pártszineze-
gy ha e szót a viszonyok változ-
tévedésére nem volna visszave-
nyezve fejlesztettük honvédsé-
iékének a vasuti vagy hajózási
t, (Igaz!) forditottunk milliókat
agyar tengerpartnak szárazföldi
ikötő épitésére; gondoskodtunk
l, felsőbb tanintézetek minden-
ól, követeltünk járásbiróságot,
erület, minden megye számára.

y van meggyőződve, hogy a re-
m az által halmoztuk fel, a mit
tenni elmulasztottuuk. És itt a
em a kormányban, nem az őt
m édes mindnyájunkban kere-
l. Ugy van! jobbról).
azok közé tartozik, kik teljes
énzügyi bizottság általános je-
anczialis és nemzetgazdászati
len bevallani, hogy azok fonalán
jelen helyzet bajaiból melyek
li fedezést követelnek, feltalálni

elfogadja ugyan a kormánynak
gy a vám és kereskedelmi szerző-
isiója alkalmával, mint az osztrák
osztrák-nemzeti bankkal folyta-
nemzet jogosult kivánalmainak
egész szabatossággal kijelenti,
mi szerződésnek csak is oly re-
által initiálhatónak, mely a
vasztási adók eddigi kezeléséből
zó sulyos megröviditését helyre
zetét nem egy millióval emelve
ara lényegesen befolyjon — de
ugy maga mint a ház előtt, hogy
ny 22. czikke a szerződés re-
határidőket szab elénkbe, me-
a annak lehetőségét, hogy az
ezhető financzialis javulást jelen
gására értékesissük. (Helyeslés

ngerészeti közös költsé-
g szónok feleslegesnek tartaná
rgyalás alá venni ama befo-
t az 1867-iki XII. t. cz. 40 §-a
ányzatának megállapi-
elős miniszteriumnak" biztosit,
ése képezi a magyar parlament
k egyedüli jogalapját s elegendő-
rüen ama nyilatkozatokra hivat-
erelnök a házban tett s melyek a
elfoglalt álláspontját kellő ha-

elést illeti, szónok azon erős
tt nincs más mód mint vagy elfo-
ező adók terhének azon emelését,
er az érett megfontolás férfias
itkitó önfeláldozás megannyi sze-
zessége mellett (Élénk éljenzés)
egyensuly helyreállitására, a nem-
góvására; vagy ama sajtó nyilat-
elé, hogy budgetünk combinált
és önmagunk elhatározásából ki-
éptelenek vagyunk.
r, (Mozgás a baloldalon), mert a
rmi ürügy alatt elodázni akkor,
jeplezetlen valójában állittatik
tással, hogy a legutóbbi kölcsön-
k segélyével tengessük még ez
a bekövetkezőnek első napját fize-
dásával javassuk fel: ezt a nem-
y ujabb kölcsön hajhászását vi-
nek, hanem a nemzet méltóságával
tartja, hogy mind az egyiknek
lehetőségét is vissza utasitani
ég Sennyey és Somssich beszé-

iniszter előterjesztését s elfo-
gettörvényt a részletes tárgyalás

mélyes kérdésben kér szót s Bar-
az ellen, hogy ő a multkor párt-
a. Továbbá megjegyzi, hogy mi-
egalakulása előtt folyt tárgyalá-
le, melyek a parlamentaris vi-
tók, (Igaz! balfelől. Zaj. Hall-
e a discretio tiltja neki (Élénk
balfelől.) megmondani azt, hogy
ek az ajánlatok, a melyek neki
.) legkevésbbé várta, hogy azon
a hol ezen discretiónak határai
andók. (Élénk éljenzés és taps

igazitja szavait. — Ezzel az ülés

. e. 10 órakor.

Mezőtur, jan. 30.

ay nőegylet" — ma adott hang-
szigoru anyagi körülményeink da-
b közönségét gyüjté össze „Do-
termében. — A hangverseny mü-
y, Silhertől, éneklé a dalárda. —
szavalta Kovács Emma k. a. —
zongorán előadta Pavelko Berta
kék jáczint, Tompa Mihálytól,
kisasszony. — Töredék Kos-
kettős dal, énekléк Török
Béla urak. zongorakisérettel. —
rgonyi Lajos ur. — Rákóczy in-
őadta Pavelkó Berta, ifju Turgo-
ger Róza urhölgyek. — Polka,
sorozat nem csak helyesen vá-
lasztva, hanem oly sikerülten volt előadva, hogy a zsufolt terem hallgatói elmondhatják, hogy ily élvezetes estét rég nem nyertek, — ohajtanók, hogy koronként a t. nőegylet hasonlóval szerencséltessen bennünket, ohajtanók különösen azért, mert örülve, vigadva csekély filléreinkkel egy magasztos eszme valósitásához járulunk akkor, a midőn a nőegylet anyagi felvirágzását segitjük elő. — Kezdő még az egylet s nem annyira idős, hogy tőle már is nagy eredményeket lássunk, — de ugy tudjuk, hogy nemsokára nemes czélja és feladata valósitásához fog, mi valódi jólétét idézendi elő városunknak, mely ugy is régóta méltóbb helyet érdemelne hazánkban a mostaninál.

A mai est 300 forinton felüli tiszta jövedelmet adott ismét a t. egylet alapjának, miből önként tünik ki az, hogy itt nem fér önzés senkihez sem akkor, a midőn a közjólét előmozditásáról van szó, és hogy egyik polgártársunk szavával éljek, — Mezőtur lelkes, s józan népe, ha másként nem lehetne „eladjuk a gyeplőt, hámot" ha a közügy ugy kivánja, e szük világban sem feledkezünk meg arról, hogy a mi feladatunk a mivelődés terén minden iránybani haladás. — A mezőturi jótékony nőegylet pedig tiszta szándék, magasztos czél, s határozott akarattal létesült, — s mint ilyen a civilisatió egyik emeltyüjének tekinthető városunkban, — miért bizton számithat arra, hogy a közönség minden körülmények közt minden tekintetben istápolni fogja. — S ezen öntudat kölcsönözzön erőt és kitartást göröngyös s nehézségekkel egybekötött utain. P.

„Egy üldözött ember"

B.-Gyarmat jan. 31.

Ezen czim alatt olvastunk a „Nógrádi Lapok" mult vasárnapi számában egy felszólalást, Siposs Imre, b. gyarmati aljárásbiró védelmére, melyet a szerkesztőség mig egyrészt sajátjának jelent ki, másrészt egy, az anonymitást jelző nyilast jegyez a czikk alá, mely talán azt jelenti, hogy a két szerkesztő közöl csak az egyik, a védencz sógora, kivánta a czikk tartalmát magáénak tekinteni.

De mindegy. — Nekünk először is a czikk czime ellen van kifogásunk. Ugyanis, szerintünk e helyett: üldözött ember, ekként állna a czim helyesen: üldöző ember: mely vélekedésünk okát elmondjuk majd alább, bevezetőül csak annyit, hogy ha valaki, — még ha az a „Nógr. Lap." szerkesztője is, Siposs Imrét az ártatlanság glóriájával akarja övezni, és az ezen aljárásbiró urat jól ösmerő közönség előtt mint a méltatlan üldöztetés martyrját tüntetni fel, ezen merész ember sisiphusi munkára vállalkozik.

Részemről kijelentem, hogy eddig az Egyetértésbe, valamint általában nem, ugy Siposs Imre ellen is, egy betüt sem irtam, miről a czimzett lap szerkesztősége tanuságot tehetne; azt azonban őszintén megvalljuk, hogy megelégedésünkre szolgált tapasztalnunk, miszerint végrevalahára akadt önérzetes férfi Majthényi Péter személyében, aki a nevezett aljbiró viselt dolgairól a fátyol föllebbentésének kellemetlen tisztét magára vállalá. — Nem valami akár önző, akár egyéb nemtelen indokból örültünk pedig ennek, hanem azért, mert elérkezve láttuk az időt, melyben a Siposs Imre által évek óta vexált közönség, azon vigasztaló reménynek nézhet elébe, hogy méltatlanul szenvedett sérelmei és jogosult panaszainak tárgyalása a nyilvánosság areopagja elé kerülend.

Hogy a fenforgó kérdésben való objectiv felfogásunknak némi bizonyitékát adjuk, kijentjük miként a Nógr. L. által tulhaladott pont gyanánt jelzett Siposs-Thuránszky féle botrány mellett, mi sem akarunk időzni; továbbá, hogy az „Egyetértésben" legujabban szőnyegre hozott és a Nógr. L. emlitett czikkében Siposs Imre érdekében közölt bizonylat által épen nem dementalt Szakall-féle esetre sem akarunk reflectálni, s elösmerjük, hogy nemcsak S. I. de bárki más is ki lehet téve annak, hogy valaki által szóval vagy tettleg bántalmaztassék; legfelebb azt tesszük hozzá, hogy ily esetben a bántalmazottnak erkölcsi kötelessége magának törvényengedte módon elégtételt szerezni iparkodni; amit azonban hogy Siposs Imre tett volna, az idézett bizonylat ama kitételével, hogy „ő — (S. Imre) a sértést visszavonta", épen nincs igazolva, mert ebből az tünik ki, hogy ez esetnél is S. I. nem mint méltatlanul bántalmazott, de mint sértő fél szerepelt.

Ezektől mondom elvonatkozva, s ezen affaire-nek, ha ugy tetszik, további taglalását az illetőkre bizva, mi csak azt akarjuk constatálni, hogy Majthényi Péternek, midőn Siposst a közönség oly ostorául állitá a nyilvánosság elé, akinek igazolhatlanul durva és sértő magaviselete ellen, senki sincs megvédve, szerintünk teljesen igaza volt.

Mielőtt némely concret esetekre térnénk, igénybe vesszük azon sarkelv érvényesitését, hogy a birónak, azért mert biró, teljességgel nincs joga a közönséget, amint mondani szoktuk: lábakapczájának tekinteni, már pedig Siposs Imre, köztudomás szerint (amelyre törvényeink szellemében is szabad hivatkozni) birói állásában olyképen működik.

Az „egy üldözött ember" czikkirója Siposs Imrének eme viselkedését a „modor" tág köpenyével szeretné eltakarni, a mely „modor" ugymond Siposs Imrének Achilles sarka. — De uram, nem „modor" ez, hanem önkény és basáskodás in optima forma; amit koránt sem tehet jóvá a S. Imrének tulajdonitott „páratlan munkaerő", mely szerint ő ugymond, naponta 30—40 tárgyaláson esik keresztül s ezáltal a gyors és pontos igazságszolgáltatása folytán a „sommás biró mintaképe"; — mert ha czikkiró ezen tömjénezés alapját jobban megvizsgálja, azonnal rájött volna, hogy állitása contradictio in adjecto, illetőleg képtelenség. Ugyanis: hogy S. I. 30—40 ügyfelet is berendel maga elé tárgyalás végett egy napra, sőt egy délelőttre: ez igaz; de mi következik ebből? az hogy ami aztán ezen 30—40 ügyféllel Siposs Imre által a király nevében történik, az nem „pontos igazságszolgáltatás", — hanem szecskavágás. — És lehet-e ez másként? A délelőttnek (mert délután csak ritka kivételképen szokott tárgyalás tartatni) 8—12-ig mindössze 4 órája azaz 240 percze; ha pedig felvesszük, hogy a 4 órából egy óra mindig elkallódik, csak épen 180 percze van; elosztva ezt 30—40 tárgyalással, esik egyre-egyre legfölebb 4—5 percz; vagyis miután a két félnek a keresettel együtt összesen 4 perbeszédhez van joga, jut egyegy perbeszédre egyetlen percznyi idő, amely perczekből még az esetleges tanukihallgatás, itélethozás és kihirdetésre kellő időt is meg kell gazdálkodni. — Hiszi-e czikkiró, hogy ami ekképen végződik (habár a felső forum talán helybenhagyja is) hogy ez igazságszolgáltatás, és nem puszta önkény? . . hiszi-e, hogy a polgárok csak azért léteznek és azért fizetik az állam adóit, hogy ha panaszuk van, mégcsak joguk se legyen illőleg kihallgattatniok? hanem mert S. I. aljbiró ur szereti a számok csiuálását, tehát a közönségnek nincs többé szava; ez csak pária; ha pedig szólni merészkedik, ott van mindjárt S. I. ur, mint végrehajtó hatalom, mint a sommás ököljoggal való elbánás „mintaképe".

Egyébirant meg kell engedni azt is, hogy S. I. látván az idő hiánya miatt phisikai lehetetlenséget, tud magán segiteni, azáltal, hogy ha az ő órája szerint egy fél percz elmult a berendelési időn tul, azonnal megvan a contumacia, minél fogva az ily itéletek nála nagy keletnek örvendenek. — Volt olyan eset is, midőn egy dejtári ember a tárgyalási időre pontosan megjelent, s mégis kikergettetett azzal, hogy ugyanezen ügyben már egy héttel előbb el lett marasztalva. Mondják, hogy ezen szegény ember elég szerencsétlen vala az aljárásbiró ur magas haragját valami restaurationalis vagy képviselőválasztási incidensből magára vonni. Ezen ember neve pedig, aki ebbeli sérelmét a megye házában elpanaszlá Varga Gáspár.

Azon kérdésre: vannak-e Sipos Imrének az ügyvédi karban kedvezményezettjei? csak annyit jegyzünk meg, hogy Gyarmaton általános a hiedelem, miszerint S. Imrénél „plus valet favor in judice, quam lex in codice" — a mely favor aztán a busásan megállapitott perköltségekben nyer megtestesülést; ellenben az is köztudatu, hogy jaj annak, akit S. I. aljárásbiró ur magas haragjának menykövével lesujtani akar; itt azután már csakugyan „mintaszerüen" manifestálódik a pseudo-jupiteri „modor". — S. I. ur nem türi, hogy az ilyen disgracialt egyéniség álljon; S. I. ur nem türi, hogy ezen valaki lépjen: S. I. ur nem türi, hogy ugyanaz nézzen (oda ahova S. I. urnak nem tetszik) S. I. ur nem türi, hogy valaki saját ügye érdekében felszólaljon, és oly nyilatkozatot vétessen a jegyzőkönyvbe, amilyet lényegesnek és a törvény értelmében is megengedhetőnek tart. Az ilyen felet vagy ügyvédet S. I. ur lehurogatja, elnémitja ugynevezett „rendre utasitja" prttás 118-ik §-ával fenyegeti, vagy egyszerüen kiutasitja. Tudjuk, hogy azok, amiket mondunk vádak egy biró ellen, de a birónak is van, kell hogy legyen birája, aki az általa elkövetett visszaéléseket megtorolja; s ezen felsőbb biró első sorban a nyilvánosság, Hivatkozunk fentebbi állitásaink bizonyitásaul: Némethy Kálmán közbecsülésben álló ügyvédre, akivel S. I., mint biró durva méltatlanságot követett el, annak bizonyitására, pedig, hogy S. I. nemcsak Majthényi Péter, nemcsak Dianovszky, nemcsak Veres Józseffel bánt méltatlanul, hanem mások ellenében is hasonlóan fellázitó modorban érvényesité omnipotentiáját, utalhatunk: Pap Károly, Okolicsányi Pál, Luby Mátyás, Reményfy József sat. helybeli ügyvédek esetei és illetőleg tudomására, utalhatunk arra; miképen bánt Buriss Pál váczi ösmert ügyvéd segédével egy verőczei tárgyalás alkalmával. midőn S. I. ur a segédet befogatás, megvasaltatás és több ily biztató igéretekkel halmozá el a nép jelenlétében, birói hatalmának fitogtatására. Az esetet Németh Ede váczi ügyvédtől tudjuk, aki azt alkalmilag, épen in flagsanti beszélte el azon hozzáadással, hogy Buriss a botrányt az akkori igazságügyérnek följelenté és elégtételt kért; de vajjon ezt elérte-e? erről nincs tudomás Izraelben.

Köztudomásu az is: miként bánt S. I. Kaskovics Lajos köztiszteletben álló, közel hetven éves, most már nyugalmazott, volt törvényszéki biróval azért, mert ez mint előadó, Siposs Imre akkori ügyvéd egy piszkolódó és a törvényszék ellen rágalmakat szóró beadványa folytán ellene nyelvváltságot inditványozott; amit a törvényszék itéletileg ki is mondott, s a felső forumok azzal hagytak helyben, hogy a föllebbezvényben is gorombáskodó Sipos Imrét ujból nyelvváltságban marasztalák. S. I. ezért a törvényszék mondott biráját duellumra provocálta, amiért ezen ügy aztán a fenyitőtörvényszékhez lett áttéve. — Ugy hisszük, hogy ezen tény (mely nemcsak köztudomásu, de okmányilag is igazolható) s mely igen közel időben történt S. Imrének aljárásbiróvá kineveztetése előtt, egymagában is elégséges lehetne az ő hirhedt „modorának" illustrálására; lehetlen azonban itt fel nem emlitenünk az aljárásbiró ur viselkedését az itteni kir. törvényszék elnöke irányában, a kinek személyét uton utfélen kisebbiteni, hivatalos tekintélyét minden lehető módon, s hallatlan arrogantiával aláásni és compromittálni akarni meg nem szünik. Ez ismét annyira köztudomásu, hogy bizonyitani teljesen fölösleges.

Siposs Imre aljárásbiró ur renomméját az sem nagyon képes a közönség előtt emelni, miszerint egy teljesen bevégzett uzsorás hirében áll. A törvény a kamatlábat az igaz, meg nem szabja, s igy a Siposs Imre által bár nem saját neve alatt betelekkönyveztetett 30-as 40-es perczentek ellen sem lehet szoros törvényileg kifogást tenni: s ez még nem is magas kamat ahoz képest amit S. I. ur egy zsidó companistájával egyetértésben a varsányi szegény lakosoktól szed; minden tiz forint után egy kila buzát vagy ennek legmagasb árát, nem is egész évi tartamra; minélfogva azt mondják, hogy ez a község lakossága, egy tekintélyes részében koldus botra kerül; hasonló sors elé néz Buják község számos lakosa is a kir. aljárásbiró ur által kifejtett „páratlan munkaerő" folytán.

Egyébiránt ha mindez nem állana, ha mindez puszta hir volna is, annyi positiv és a maga nemében iszonyu valóság, hogy S. I. aljárásbiró ur a Csörföly árvák existentiáját szándékosan tönkre teszi az által, hogy öt éve lakik már házukban, amelynek bérösszege egyetlen szerény jövedelem forrás volna ezen apátlan, anyátlan árvák élelmezése és tanittatására; és S. I. öt év óta kényszeriti a gondnokot: vele perelni, a folyvást, és mindenféle alaptalan ürügyek alatt, vagy épen minden ürügy nélkül, lelketlen phlegmával megtagadt házbér miatt, neki az mindegy elveszti-e a pert vagy sem? ő nem bánja, ha burorait sequestrálják, ha birói fizetését lefoglalják, ha az árvák és ezek rokonai könyörögve járnak hozzá, ha a gondnok az árvaszék előtt panaszol: ő minderre nem hederit; ő a tárgyaló biróság előtt elégli annak felhozását, hogy: „tartozni nem szégyen, nem becsületkérdés!" ő tehát följebbez, csakhogy időt nyerjen, és ez alatt az árvák pénzeit uzsorára kamatoztathassa. — Az árvák egyike pedig jogász Budapesten, de aki tanulmányait most február hótól már kénytelen lesz abba hagyni, mert a megtagadott házbér miatt nincs módja magát tovább fentartani; a másik árva egy felnőtt derék hajadon, aki ha nagynénjének kegyét nem élvezné, nyomorban veszhetne el, mert S. I. kir. aljbiró az őt megillető gombostüpénz kiadását is megtagadja. A háztól járt adókat pedig, a szerződés értelmében, a gondnok tartozván fizetni, S. I. nem pirul ezen előnyt is felhasználni a szegény árvák házában ingyen lakást bitorolni. — Kérdhetné talán a nyájas olvasó: miért nem dobatja ki a gondnok a házból a jogtalan bitorlót? . . . Hja, mert nem lehet; mert mig Sipos I. ellen ily nagy törvényes vállalat keresztül vitetnék, addig az általa tenni értett akadály folytán bizonnyal lejárna a 6 év; ő pedig markába nevetve nézné a hiu erőlködést.

Micsoda fogalmai vannak S I. aljbirónak a jogosság és méltányosságról, csak ugy mellékesen emlitjük még fel itt s csupán azért mert ez is jellemző. t. i. neki, még ügyvódsegéd korában bizonyos clieus azon szóbeli igéretet tette, hogy ha 75 (harmincz o. é.) váltófrtos keresttét megnyeri, oly pipával ajándékozza meg, a mely bizonyosan meg fogja nyerni tetszését. A harmincs frtos per meglett nyerve; és S. I. Pesten megrendel magának a cliens rovására egy 200 (kétszáz) frtos pipát, felszólitja ennek kifizetésére a volt clienst, s mert ez legfölebb tréfának tartván á dolgot, a 200 frtos pipát megvenni vonakodik, daczára annak, hogy végre, csakhogy a pertől és S. Imrétől meneküljön, ötven frtot, tehát a per tárgyát meghaladó összeget ajánl fel, Siposs ezzel be nem elégszik, a clienst sua forma beperli, s ezen pert még most is mint kir. aljbiró folytatja és szorgalmazza minden forum előtt. — Lehet azután az ily biró providentialis munkaerejében és igazságszolgáltatásában a közönségnek csak ugy vaktában megbizni? . .

A „Nógr. Lapok" czikkirójának azon humoros megjegyzésére, hogy S. I. vádlói „nem borzadtak ellene még a már elhunyt Dianovszky János szellemét is glédába állitani" válaszoltatik, hogy: Banquo árnyától csak Machbethnek van oka borzadni, és nem azoknak, akik az emlitett, e világból valószinüleg Siposs Imre „modorának" hatása hozzájárultával is kiköltözött becsületes, és becsületére érzékeny volt néptanitó sérelmét, melyet ő életében nem érvényesithetett, legalább családja némi vigasza és elégtételeül nyilvánossá tevék.

De elég ezen szomoru, ezen csaknem kétségbeejtő állapotokról; elég Siposs Imre ur hivatalos életrajzából most ennyi, csak azt jegyezvén meg utólag, miszerint a maga valóságában ösmertetett, ezen ember mer aztán dicsekedni azzal, hogy: neki Berczely Jenő igazságügyminiszteri osztálytanácsos kebelbarátja és minden lehetó esetekben villámháritója. Tehát itt vagy nagy sympathiának, vagy valami érdeksolidaritásnak kellene fenforogni. — Soha sem hihetjük.

P.

Apró pénz.

Bartal a képviselőház tegnapi ülésében, végezvén nagy (! ?) beszédét, maga gratulált magának; jelesen a beszéd végeztével oda lépett Ghyczyhez, s oly parolát vágott az öreg teryerébe, hogy a pénzügyminiszteri tenyér csak ugy duzzadt e hatalmasan készitett verespecsenyétől. Bartal önhittében ezt látszott mondani Ghyczynek: ugy-e levágtam őket? Már Ghyczy fumigáló mosolya is vereség volt a nagy szónokra, kit a kormány első sorban bocsátott csatába. Hát még aztán Sennyeytől hogy kikapott, midőn ez egész méltósággal kiáltotta szemébe, hogy oly körülményeknek a ház előtt fejtegetését indiscretiónak tartja, melyek valakinek a kormányba lépésére vonatkozó ajánlatokat tárgyalnak; s sajnálja, hogy ilyeneket épen a kormány padjairól kell hallania! — Bezzeg Bartalnak sem kellett egyéb, szedte-vette a sátorfát, s kétrét hajlott alázatossággal kért bocsánatot a nagy mandarintól. Amin a közönség jót nevetett. S a mit a kormány és a kormánypárt nagyon szégyelt. Ugy látszik, Sennyey jól ismeri embereit! Nem is csoda: együtt lobogtatták a konservativ párt zászlóját, melyet most a deákpártéval cseréltek fel.

* * *

A bizalom kérdését is szóba hozta tegnap Bartal a képviselőházban; azt adván elő nagy prosopopeákkal, hogy ők, már t. i. a kormány tagjai, azonnal lelépnek, mihelyt azt tapasztalják, hogy a bizalom megszünt irányukban; mert nekik kinos ott ülni a miniszteri padokon a roppant sok munka alatt görnyedezvén. No hát még most is azt várják, hogy erősebben nyilatkozzék ellenökben a bizalmatlanság? Saját pártjuknak coripheusai is nyiltan szemökbe mondták már, hogy a kormány tehetetlen eljárása kapkodó, egyoldalu, hogy erős kormányra van szükség, hogy ez a kormány nem képes a pénzügyi bajokat megorvosolni sat. Bizony, ha még ennél is több leczkét várnak, azt kell hinnünk, hogy önként soha vissza nem lépnek. Oly nagy bennök az érzékenykedés és a szemérem, hogy menettetniök kell!

*

A balladák hősévé kezdik felavatni Ghyczyt a német Sängerek a katakombákban Páris alatt, (Budapest, váczi ut) Czifrábbnál czifrább dicseriadok és találó észrevételek hullanak az érdemdus pénzügyminiszter fejére. A többi közt megemlitünk itt egyet a javából, ime:

„Wir kriegn bald a Steuer von
Franz Josefs-Land;
Denn i bitt Sie,
Der Ghyczy
Is alles im Stand."

Mehlig Anna hangversenye.

Csak kevesen voltak, kiket a falragaszok egyszerü hirdetése szombaton a vigadó kis termébe csalt. A kik azonban eljöttek azokra nagy meglepetés és még nagyobb müélvezet várt.

Mehlig kisasszony a würtenbergi király udvari zongoramüvésznője ugy mutatta be magát a kisszámu hallgatóságnak, hogy bizvást kimondjuk, miszerint ha a tisztelt müvésznő még egy hangversenyt fogna adni, most már nagyszámu közönség előtt bizonyithatná be azt, hogy az igaz müvészet többet ér, mint a reclam undok eszközei.

Minden előleges zaj nélkül megjelent Mehlig k. a. fővárosunkban s ha csekély is volt azok száma, kik müvészetét bámulhatták ez alkalommal, még is mondhatja Mehlig: kiasszony „jöttem, játsztam és győztem."

A müsor első számával (előjáték és fuga orgonára, Bach Sebestyéntől, zongorára átirva Liszttől) rögtön meghóditotta a közönséget.

Nyugodt, szellemtől áthatott, a kellő helyeken erőteljes vagy gyöngéd játéka, rendkivüli és kifogástalan technikája, édesdes dallamos hangja: mindezek oly mérvben tüntek fel már is az első számban, hogy a közönség azonnal tisztába lehetett magával az iránt, miszerint egy elsőrangu müvésznővel van dolga. Ezt a müvésznő többi előadásai határozottan megerősitették. Midőn Paganini „La Campanellá"-ját Liszt átiratában játszta, oly lelkesedést idézett elő, minőt csak a zongoramüvészet herosai előidézni képesek.

Mély hatással volt pedig a Chopin Nocturn-jének gyönyörü és érzésteljes reproduktiója, Liszt lágy cis rhapsodiája szintén nagy hatással volt a közönségre. mivel mondhatni, hogy nem magyarnál ritkán létező hévvel és magyaros rythmussal volt visszaadva.

Mint közremüködő Dunkel Jánosné asszony nehány igen szép dallal Mihalovich, Franz Robert, Volkmann, Reineke és Hoffmann Henriktől kedveskedett. Leginkább tetszettek Mihalovich gyönyörü „csak egyedül téged", Volkmann az „álom" és Hoffmann Henrik Tristan és Isolda czimü dala.

Ez utóbbi kiváló szép, érzésteljes dalamosságával igézte meg a szép dalok barátait. Szerző egy magasröptü melodiában énekli meg „Tristán és Isolda szerelmét és szivből jött szózata ismét a szivekhez vette utját, meggyőzvén mindenkit arról, hogy e dal szerzője valóban költő.

TÁVIRATOK.

Bécs, febr. 1. A reichsrath mai ülésében letárgyalta a napirendre kitüzött tárgyakat, ezek közt a kormánynak a kereskedelmi védjegyek tárgyában Oroszországgal kötött egyezményre vonatkozólag beadott előterjesztését is, mely harmadik olvasásban végleg elfogadtatott.

Bécs, febr. 1. Sapieha herczeg egy nyilatkozatban minden alapot nélkülözőknek jelenti ki egyik helybeli lap közleményeit a császárnál nyert kihallgatása közben előfordult eseményekre vonatkozólag.

Bécs, febr. 1. Az Ofenheim-perben ma a czernoviczi vasut igazgató tanácsának emlékirata olvastatott fel. — Szerdán a tárgyalás folytattatik.

London, febr. 1. A „Times" irja, hogy a karlisták és alfonsisták közt élénk alkudozások folynak egy fegyvernyugvás tárgyában, mely a végleges béke alapjául szolgálni van hivatva. — Hir szerint a béke Don Carlos hozzájárulása nélkül is meg fogna köttetni; mig ha beleegyezését adja, számára egy spanyol infansféle (trónörökös) állás fog biztosittatni.

A hivatalos lapból. Kinevezések. Gottl Ágoston nezsideri járásbirósági albiró, a magyar óvári törvényszékhez biróvá, — Demeter Szilárd verseczi törv. széki jegyző a nagyszentmiklósi járásbirósághoz albiróvá neveztett ki.

UJDONSÁGOK.

A pesti nemzeti Casino tegnap délelőtt 10 órakor tartá rendes közgyülését. Elnök: gróf Mikes János. Jelen volt mintegy 150 tag. A bevétel 292857 frt 18 kr, a kiadások pedig 284089 frt 66 kr, az 1875. évre átviendő pénztármaradvány 8767 frt 52 krt tesz. Havas Ignácz elnök, Földváry Miklós, gróf Zichy Ferraris Viktor és Tomcsányi József a számlát átvizsgálván, az rendben találtatott. A müCsarnok épületére 1000 frt lett egyhangulag megszavazva. A bevétel volt a lak- és boltbérek jövedelmiből 19619 frt 60 kr, a szinházi erkély 6244 frtot, kártyadijak 13479 ft és rendkivüli bevételek 197352 frt 61 kr. Ötven tag aláirásával inditványoztatott, hogy Rottfeld Samu a „Neue fr. Presse" levelezője a kasinóból kizárassék. Ez inditványt Mihálovics János nyujtotta be s körülményesen indokolta. Ez inditvány ellen felszólalt Pázmándy, Beöthy A., Mocsonyi, báró Messnill, báró Bánffy; azt hangsulyozták ezek Rottfeld védelmére, hogy ő nem állami hivatalnok és mint magán ember cselekménye reá nézve, nem terhelő. Erre iszonyu zaj támadt, elnök egy ideig hasztalan használta csengetyüjét, a gyülés nem akart e tárgyról többet hallani és a szavazást sürgették. Az inditványt aláirók közül nehányan kinyilatkoztatták, miszerint ők maguk sem tudták, tulajdonképen mit irnak alá. Erre ismétlődött a zaj. Azonban végre az elnöknek sikerült a zajt lecsendesiteni s kezdődött a titkos szavazás, melynek eredménye az lett, hogy 78 szavazattal 55 ellenében az inditvány elejtetett. Ezzel az ülésnek vége volt.

A budapesti „központi ellenzéki kör" folytatólagos közgyülését tegnap Csanády Sándor helyettes elnökének elnöklete mellett tartá. Az előbbi (jan. 24-ki) szintén folytatva tartott közgyülésen az akkorra tárgyalás végett kitüzött „országos ellenzéki szövetség" 25 §-ból álló alapszabály tervezetét csekély módositással elfogadta. A 2. §-nak Fromm Antal és Grosz Adolf által javasolt módositására azonban bizottságot küldött ki. Ezen Osanády S. elnöklete alatti 7-es bizottság ezen §. módositott szövegezését tegnap benyujtotta s az elfogadtatott. A §. igy szól; „Az országos ellenzéki szövetség czélja: Magyarország állami önállóságának s függetlenségének alkotmányos uton való visszaszerzése: hogy birjon önálló, független had-, pénz- és kereskedelmi ügygyel s külképviselettel, továbbá: önálló, független pénzjegybankkal és önálló vámterülettel; ezeknek elérése, valamint a szabadelvüség, haladás és az erkölcsiség elveinek ugy a nyilvános, mint a társadalmi életben egyaránti terjesztése és hazánk anyagi és szellemi felvirágzása és fejlesztése végett feladatául tüzi ki, az összes szabadelvü ellenzéki árnyalatokat egyesiteni." — E szövetség alapszabályai az orsz. gyül. képviselőköröknek meg fognak küldetni, ugy a Magyarországon levő és a kör által ismert köröknek, vagy olyanoknak, kik azokat részükre is kivánják megküldetni. — A kör 17-iki közgyülésében megválasztott alelnök s pénztárnok nem fogadták el a jelen évre is megválasztásukat. Az alelnöki tisztség a febr. 7-én d. u. 4 órakor folytatva tartandó közgyülés által fog betöltetni, s ekkor a megürült választmányi tagságokra is megtörténnek a választások. A leköszönt pénztárnok helyett pénztárnoknl Papszt Ferencz (iparos) választmányi tag lőn megválasztva. — A kör választmánya a szintén Csanády S. h. elnök elnöklete alatt szombaton tartott ülésben alakult meg, a melyre (a jegyzőn kivül) ezen választmányi tagok jelentek meg: Almásy S., Dapsy Sám., Duka F, Földváry Alb., Fromm A., Geiszt László, Guthy Benő, Hentaller Lajos, Kühnel Ignácz, Madarász J., Madary G., Majoros I., Nagy F., Papszt F., Solymosy B. Szederkényi N., Szini Károly és Zólyomy Samu. Nem voltak jelen ezek: Bucsy Antal, Osiky Sándor. Fluck Károly, Gaál Mihály, Görög Imre, Grosz A., Gubody S., Horváthy József (Budáról), Kaczvinszky János, Lázár Ádám, Lindner Mihály, Lohr János, Nagy Antal, Nizsalovszky Antal és Pleyer Ede (Budáról). A mult évi alakuló választmányi ülés 14, a jelen évi pedig 20 tagból állott,

Andrássy gróf jegyzékének a „Neue Freie Presse"-ben megjelen közléseért, Matlekovich és Mihók kereskedelmi tisztviselők ellen meginditott bünfenyitő vizsgálatot a pesti törvényszék, e hó 16-diki ülésében, a kir. ügyészszel egyetértve, megszüntette, s a pörre vonatkozó okmányokat, a fegyelmi vizsgálat netáni meginditása miatt, áttette a kereskedelmi miniszteriumhoz. Ezzel az ügy törvényszéki tárgyalása véget ért.

A tudományos- és müegyetemi olvasókörben Névy László ur által tegnap tartatott felolvasás, mely Bólyai Farkas életfolyamát és irói müködését tárgyalta, nagyon látogatott volt, ugy hogy a kör olvasó termében a hallgatóság alig fért. Mi azt hisszük, hogy minden müvelt ember, de különösen az egyetemi tanárok csak örvendhednek azon, hogy az ifjuság ily tudományos felolvasás iránt élénk érdekeltséget mutat, és annál kevésbé foghatjuk fel az egyetem rectorának dr. Kovács József ur azon eljárását, hogy a felolvasást nem engedte az egyetem nagy termében megtartani. — Ugy látszik, hogy rector ur egyetemi tanár létének daczára nem nagyon hajlandó a müveltség terjesztésére.

A „Poel-Zedek I. budapesti kölcsönös jótékonysági egylet" az izraelita hitközség elemi tanodai diszes nagy termében tegnap tartá meg rendes közgyülését. Elnök-helyettes Roth Sámuel megnyitván az ülést, olvastatott az évi jelentés. Az egylet jelenleg 257 rendes taggal és kerek összegben 7000 forint vagyonnal bir. — Tiszteletbeli tagokul megválasztattak Thaisz Elek, Schossberger Zsigmond és Henrik, Horn Ede, Ehrlich Mózes, Stein Jakab, Tafler stb.

Hymen. Fáyl Frigyes zongoramüvész jegyet váltott a fővárosi körökben kedvesen ismert Hentaller Mariska urhölgygyel. Az esküvő a nyár folyamában tartatik meg.

A berlini osztrák-magyar követtől Károlyi gróftól, a napokban egy német czimiratu és szövegü levél érkezett Budapest fővárosának tanácsához. — A császári kir. ezredek levelei, melyeket ezek a fővárosi tanácshoz intéznek, mind magyarul vannak irva, közelebb még a morva-schönbergi is magyarul fogalmazta megkeresvényét. S a főváros tanácsa, melynek e téren kötelessége volna nemzeti nyelvünk érdekeit megőrizni, nem rendelkezik elég erélylyel, hogy az ilyenféle megkereséseket visszautasitsa.

A **debreczeni nőegylet bizottmánya** azokat, kik a nevezett nőegylet sorsjegyeit vagy azok árát, akár feledékenységből, akár más okból, még be nem küldték, felhivja, hogy azokat hozzá mielőbb beküldeni szíveskedjenek.

„Ujnemü" mérges ruhaszövetek czimmel nem rég egy közleményt hoztunk, melyben figyelmeztettük a közönséget, hogy több elsassi és angol gyáros a ruhaszövetek festésénél a drága albumint nagyrészt glyczerin arzenikummal pótolja. E mérges anyagra vonatkozólag irják nekünk a fővárosból, hogy a hamisitott és mesterséges borok is e szerrel vegyittetnek azon czélból, hogy azok szelid izt kapjanak. A hatósági vegyészek figyelmét felhivja tudósitónk e körülményre.

Baleset a szinházban. Debreczenben jan. 28-án d. u. 5 óra tájban egy gáztömlő, mely még a gázszabálból fenmarad gázzal volt megtöltve, szét robbant. A robbanás ugy történt, hogy a gázt a tömlőből kinyomandó a két ember, Mustó (a hires sugó) és egy Szőllössy nevü ur egy deszkát téve a tömlőre, arra rá álltak; a szinházi szolga meg akarván a gázt gyujtani, az felrobbant, s a rajta állókat nagy erővel levagta. A sérülés, melyet a nevezettek szenvedtek, nem nagy ugyan, de mint a „Debr." irja 8-10 napig az agyat lesznek kénytelenek őrizni.

Tüz két helyen volt tegnap. A zsibárus- és sip-utczában. A sip-utczai csak kemény tüz volt, de a zsibárus utczában egy divatárus bolt összes áruczikkei elégtek, mire a tüzoltók a tüz tovább terjedését meggátolták. A midőn a sip-utczába rohantak a tüzoltók kocsii, a kerepesi-uton egy közuti vaspálya kocsijával összeütköztek s azt tetemesen megsértették. Néha talán nem ártana egy kissé kevesebb buzgalom.

A 4-ik kaszinói piknik holnap tartatik meg az „Európa" termében. A rendezők ugyanazok, a kik eddig voltak. A farsang után is akarnak még ilyen piknikeket rendezni.

Katonaságba lett volna sorozandó egy Balog nevü fiatal ember Aradon. Az ifju a katonáskodástól való idegenkedés miatt tegnap főbe lőtte magát.

A zürichi magyar egyletről irják az „Ell."-nek, hogy az egylet mult évi működése nem mondható épen kedvezőnek. A Zürichben lakó magyarok nagy része részint személyes részint ismeretlen okokból távol tartja magát az egylettől, s igy a részvéthiány miatt az egylet a mult év novemberében kénytelen volt a segélyezést bizonytalan időre beszüntetni. Az egyletnek a mult évben két tagja halt meg: Vögeli Henrik, a magyar történet tanárja, Eötvösnek és Szalaynak egykori kebelbarátja, és Jankovich Mihály mérnöknövendék. A mult évben 72 tagja volt az egyletnek, e közt 65 rendes, 7 rendkivüli és 2 tiszteletbeli. Uj tag 17 lépett az egyletbe a mult év folyása alatt. Tartott összesen 2 választó 21 rendes s egy rendkivüli gyülést. A könyvtár 245 szépirodalmi, 193 tudományos könyvből és 71 folyóiratból áll, összesen tehát 473 müből 621 kötetben. Összes bevétel a mult évben volt 1593 frank 99 cent., kiadás 1551 frank 55 cent., melyből segélyezésre 280 frank fordittatott.

Szerényi Ede, ki ellen Ferdinándy Bertalan volt kassai főispán sikkasztási vádat emelve pert indított, legközelebb az ellene emelt vádak alól tárgyi tényálladék hiánya miatt felmentetett. Szerényi most az „Abauj-kassai közlöny" nyilttérében a következő nyilatkozatot teszi közzé: „A magam, családom és hivatalos állásom iránti kötelesség parancsolja, hogy Ferdinándy Bertalant, mint Kassa város volt főispánját, tapasztalás után, isten és ember előtt becsületrablónak nyilvánitsam. Szerényi Ede."

Koresolyaverseny fog holnap kedden d. u. 3 órakor tartatni a városligeti tó jegén. Az egylet által kitüzött dijak ötfélék, nevezetesen férfi és nő korcsolyázóknak, harmadik dij a hátrafelé futóknak, a negyedik az ifjuságnak van kitüzve. Az ötödik dijra akadályverseny lesz. Jelentések ½ 3-ig vétetnek fel az egyleti irodákban.

A faszállítási külön dijszabáshoz pótlék lépett életbe, mint a hiv. lap tudatja, folyó évi január 10-től a magyar rajnai kötelék-forgalomban egyrészt a német-alföldi és a „bergisch-märkisch" vasut állomásai, másrészt pedig Budapest, Kőbánya, Miskolcz és Szolnok állomásaink között, mely pótlék közvetlen dijtételeket fa és faneműek után legalább 200 vm. feladásinál tartalmaz. Ezen dijszabási pótlék az államvasut igazgatóság irod. és a budapesti szállitó-hivatalában (főut 9 sz.) valamint a kötelési állomásokon kaphatók.

Páratlan vakmeröség. A „Szék. Fehérvár"-ban olvassuk a következőket: Mult hó 29-én valami Hamböck Ede nevü m. kir. adóvégrehajtó a sz.-fehérvári kapitányi hivatalnál megjelenvén, ott egy irnokot jutalom igérés mellett arra kért fel, miszerint adna neki egy bizonyitványt, hogy ő itt megjelent, s hasztalanul várakozott az Ercsiből beszállitani rendelt lefoglalt ingóságokra, majd ismét arra kérte, hogy irjon egy hamis árverési jegyzőkönyvet, mintha az Ercsiből ide szállitott adótartozás fejében lefoglalt ingságok itt elárvereztettek volna. Az irnok ez esetet a hivatal főnökénél bejelentvén, a kapitány személyesen megkérdezte Hamböck Edét czélja iránt, ki ámbár beismerte, hogy Ercsiből ide elárverezendő tárgyak nem érkeztek, mert azokat már Nyéken visszaadta a tulajdonosoknak, mégis a kapitánytól hasonlóképen egy hamis árverési jegyzőkönyv kiállitását sürgette oly tárgyakról, melyek nem csak ide nem érkeztek, hanem mint biztositékok a végrehajtás alul elvonattak. A kapitány erre értésére adta a végrehajtónak, hogy őt mint egy országos csalót, ki a kinestár érdekét egy hamis okmánynyal akarja megsérteni, megfenyités végett feljelenti az illető hatósághoz. A végrehajtó erre megszeppent, s majdnem térdre borulva kérte a kapitányt, hogy ezt ne tegye, mert akkor szerencsétlenné tesz egy családapát, kinek 5 gyermeke van stb. Daczára a végrehajtó esdekléseinek és könyörgéseinek a kapitány ez esetet még az nap feljelentette. S mi fejlődött ki az eseményből? Talán a végrehajtót elcsapták vagy vizsgálat alá vonták? Nem. Hanem a kapitány ellen rendelt el a magy. kir. pénzügyigatóság vizsgálatot a végrehajtónak abbeli feljelentésére, hogy a kapitány az árverést megakadályozta. Igazi idylli állapot Valóban felfordult világ! Talán nem ártana a m. kir. pénzügyigazgatóság referensét ezen borpirtságáért vizsgálat alá vonni, a ki — tökéletesen jogos téren levő s talán még annyiból engedékeny kapitányt, hogy az illető végrehajtót rögtön le nem tartóztatta, — minden kihallgatás nélkül a büntevőnek hamis feljelentése alapján vizsgálat alá vonat.

Rövid hirek. Jeruzsalem volt polgármestere Jussuf Ibu el-chalib, ki most Bécsben időz, közelebb a magyar fővárost is meglátogatja. — **A lánczhidon** kocsijáról tegnap leesett Midrász György fuvaros. A kocsi keresztül ment rajta és a szerencsétlen azonnal meghalt. — **A „Concordia"** czimü jótékonysági egylet f. hó 6-án esti 6 órakor tartja évi közgyülését az izr. elemi tanoda helyiségében a siputczában. — **Baleset.** A Csepelsziget Tököli nevü helységéből egy társaság hajtó vadászatot tartván Szilágyi Simon vadásznak puskája vigyázatlanságból elsült s jobb lábszárát keresztül lőtte. — **A király** az ó-lublói szegényház részére 100 frtot adományozott. — **Vasmegyei** főispánnak Hollán Ernő neveztetett ki, s ez az államást el is fogadta.

Közgazdasági értesitő.

Körirat az összes gazdasági egyesületnek.

(Az angol-magyar hu kiviteli üzlet tárgyában.)

Elvitázhatlan tény, hogy Magyarország közgazdászati iránya — daczára az e tekintetben ujabb időben lábrakapott jobb iránynak, még mindig aránytalanul a tulnyomó gabonatermelés felé hajlik: — az állattenyésztés, illetőleg hustermelés pedig általában alárendelt, sok helyütt, teljesen elhanyagolt állapotban van.

Következményei ezen félszeg iránynak első sorban trágya hiány és ezzel kapcsolatosan a talaj termőképességének apadása — de a legfőbb hátrány — melyre nemzetgazdászati szempontból különös sulyt kell fektetnünk — az, hogy a gazda — ezen egyoldalu gazdasági rendszerből kifolyólag nagy mérvben lévén kitéve a kedvezőtlen időjárás és egyéb eshetőségek káros befolyásának — földbirtoka után nem számithat biztos és állandó jövedelemre.

Hogy ezen, országos gazdászatunk árnyoldalát képező jelenség, a gazdasági téren is sokat haladott ujabb kor felvilágositó eszméinek sem tágitott, egyik főoka többi között azon körülményben kereshető, hogy az állattenyésztő — nem létezvén ez idő szerint oly állandó piacz, melyen jószágát mindenkor biztosan és haszonnal értékesithetné — nem, vagy igen titkán éri el fáradságának és üzlettőkéjének kellő gyümölcsözését.

Különösen érzehető ezen hiány a hizó marhára nézve; mert a tapasztalat bizonyitja, hogy a nagyobb termelő és eladásra kész jószágával sok esetben a hetivásárokra szorul, hol nemcsak a véletlen játékának t. i. a megjelent vevők vagy felhajtott marhák számához képest néha jelentékeny árhullamzásnak van kitéve, hanem sok esetben vagy egyáltalában nem talál vevőt, vagy sokkal értékén alul kénytelen jószágán tuladni.

Jól ismervén ezen, a hizó marha eladása körüli nehézségeket, élénk érdeklődéssel fogadtam Angolországból vett azon értesitést, hogy ott egy társaság van alakulóban, mely esetleg Budapesten létesitendő főügynöségének közvetitésével nagyobb mérvü bevásárlásokat eszközölni és magyar-angol hus kiviteli üzletet meginditan szándékozik.

Mielőtt azonban e társaság működését tényleg megkezdhetné, közelebbi adatokat óhajt birni a majdan rendelkezésére bocsátandó hizó marha mennyisége körül, hogy ilykép az üzlet terjedelme s a befektetési tőke magasságára nézve tájékozást nyerjen.

Meglevén győződve — hogy egy élénkebb huskiviteli forgalom létrehozása, s a tőkegazdag angol piacnak megnyitása hazai termelőinknek sok tekintetben félreismethetlen előnyére és a kiviteli módozatokat illetőleg — kényelmére is szolgáland, és ekként reménylhető lévén az, hogy az állattenyésztés s ennek nyomán a hizlalás — s átalában véve e hustermelés nagyobb lendületet nyerend, s a mezőgazdaság különböző ágai közti viszonyok kedvező alakulást nyernek: felhivom a gazdasági egyletet, hogy a területén lakó mindazon birtokosokat és bérlőket, kik rendszeres hizlalással szoktak foglalkozni ezen kilátásba helyezett előnyös kelendőségi forrás felől értesitve — felszólitsa az iránt, hogy — ha a mit nem kétlek érdekeikkel egyezőknek találandják ezen angol társulattal üzleti összeköttetésbe lépni — eladó hizóiknak — ökör — juh — számát, faját, megközelitő sulyát, valamint az átvétel idejét és azon vasut állomást, a melyen hizóikat átvétetni óhajtják — nevük s lakásuk egyéb netalán szükséges adatok feljegyzésével együtt, vagy közvetlen vagy hatóságaik utján késedelem nélkül hozzám bejelentsék.

Bartal.

Terményüzlet. Budapest febr. 1. Buzában ma élénk vételkedv és jó kinálat mellett nagyobbmérvü forgalom fejlődött ki mult heti árakon, melyek azonban itt-ott 5 krral javultak is. Elkelt a két utóbbi napon több mint 35,000 mérő. Egyéb gabnafajból kevés kelt el változatlan árakon.

Hivatalos jegyzéssel a következő kötések történtek: Buza tiszai 3800 vm. 88½—86½ fntos 5.35—15 kr, — pestvidéki 2300 vm. 86½ fns 5.05,— aradi 3000 vm. 86½ fns 5.05. — bánsági 12,300 vm. 86—82½ fns 5.04, 4.38 krajczár. — tengeri 1600 vm. 3 2½ kr, — zab 2200 vm. 2 06 kr.

Határidőre árak folyvást lanyhák; buza 2½ tengeri 2, zab ½—1 krral olcsóbb. — Usance-buza tavaszra 4.58 kr, tengeri tavaszra 3.35—37½ kr, zab tavaszra 2.12—13 kr.

Értéktőzsde. Ma kedvező hangulat uralkodott bankok és malmok iránt, mig a speculationalis papirok elhanyagoltattak.— Az előtőzsdén osztr. hitel 217.80—216.50. Délben 216.60—217.30, földb. 68.75—69, municip. 23.75, tak. és hit. 71.75—72. pesti keresk. bank 744.50, iparbank 360. — Malmok közől Luiza 112—111, Viktoria 104—105, keresk. bank zálogl. 87.50, lánczhid elsőbbs 85.50, alagut 63.25. — Valuták és jelváltók lanyhábbak.

Időjárás. Derült téli idő; légmérséklet reggeli 7 órakor — 4.4 C.

—

Bécsi terménytőzsde jan. 30-án. Buzából elkelt 40,000 vmázsa. Minden egyéb gabnafajban vontatott üzlet s a buza maga is finomabb 5 kr, selejtesebb 10—15 kr csökkent. Rozsüzlet lanyha; árpa jelentéktelen; tengeri 5—10 krt vesztett, — zab 5 krral olcsóbban kelt; liszt 15 krral olcsóbb. — Árak a következők: Buza magyar 86—87 fnt. Mosonyból 4.90. Perjamosról 4.75 vmázsánként; rozs felv. 79—80 fnt. Bécsből 4 frt; árpa magyar 72—73 fnt Mosonyból 3.20. bécsi 72—73 fnt. 3,24 mérője: tengeri felv. 3.30 vmázsája, győri 3.16 mérője; zab magyar 50—52 fnt. Bécsből 2.22—80 kr mérője, ugyanaz mázsája 4.60—5.25 kr.

Az 1860-iki sorsjegyek mai huzásán a következő sorozatszámok huzattak ki: 189 851 1391 1454 1509 1611 2160 2154 2221 2357 2768 2913 3091 3755 3770 4352 4444 4739 5295 5486 5904 6302 6388 6509 6795 7142 7179 7282 7286 7715 7993 8196 8445 8514 8989 9216 9496 9647 9671 9861 10010 10170 10190, 10807, 11011, 11058, 11868, 11872, 12056, 12342, 12418, 12568, 12679, 12785, 13013, 13294, 13360, 13386, 13410, 13502, 14093, 14459, 14593, 14601, 14681, 14746, 14781, 15082, 15371, 16029, 16177, 14690, 16690, 17464, 17904, 18526, 18529, 18563, 18782, 19921. (A 12679 sz. 12678 is lehet.)

A györ-sopron-ebenfurti vasut alakuló közgyülése ma tartatott meg gr. Zichy Ferraris Viktor elnöklete alatt. A társaság székhelye Budapest. A társulat alaptőkéje egyelőre 9.695.780 frt, névszerint 3.878.000 frtból részvényekben és 5.817,468 frtból elsőbbségi törvényekben, mely 28,920 darab, egyenként 200 o. é. ezüst frt, előmutatóra szóló oszthatlan részvény kibocsátása által szereztetik be. A részvényesek közgyülése fel van jogositja, 8.676,240 o. é. ezüstforintnyi elsőbbségi kölcsön felvételét elhatározni. Elhatározták, hogy a kamatláb 6% lesz, továbbá, hogy az alaptőke kamatainak fizetése félévenkint, és pedig a részvények után január 1-én és julius 1-én, az elsőbbségi kötvények után april 1-én és október 1-én utólagosan történik a társulat főpénztáránál és azon bel- és külföldi helyeken, melyeket az igazgató-tanács e czéira kijelölni és közhirré tenni fog. A közgyülés az alapszabályokat némely változtatással elfogadta s kimondta, hogy az intézkedési jogot teljhatalmulag az igazgatótanácsra ruházza.

A török vasutak kiépitése és az osztrák-magyar vonalokhoz való csatlakozása ügyében megkezdettek a diplomatiai tárgyalások. Az osztrák-magyar nagy követ utasittatott, hogy a tárgyalásokat teljes erélylyel folytassa.

A „Kármentő" biztositó társaság hétfőn délelőtt rendkivüli közgyülést tartott, melyen az igazg. tanács az intézet liquidatióját hozta javaslatba, egyszersmind egy az első magyar bizt. társasággal a közgyülés jóváhagyásának fentartása mellett kötött szerződést terjesztett elő, melynek értelmében ez utóbbi intézet kijelenti, hogy decz. 23-ának déli 12 órájától kezdve készen a Kármentő összes ügyleteit átvenni s a biztositókat és biztositottakat kötelékébe felvenni. — Az 50%-kal befizetett részjegyek darabonként 15 frttal váltatnak be. E fölött hosszadalmas vita támadt, melynek vége az igazg. tanács javaslatainak elfogadása lőn. A liquidationalis bizottságba egyenkint 100 darab arany tiszteletdij megszavazása mellett Cserey Manó, Ráth Károly, Guttmann Ádám, Piller Mihály és Kovách László választattak.

A budai kereskedelmi bank közgyülését tartotta tegnap Budán. Üzletjelentéséből kiemeljük a következőket: tiszta jövedelem 47,666 frt 62 kr, ebből 5% osztalék jutott a részvényeseknek, a mi összesen 30,000 frtot tesz. A fenmaradt 17,666 frt 62 krnyi összeg az alapszabályok értelmében igy osztandó fel: 10% a tartaléktőke javára = 1766 frt 66 kr, 10% jutalék az igazgatóság részére = 1766 frt 66 kr, 5% jutalék a választmány számára = 883 frt 33 kr, 2% a nyugdijalap javára = 353 frt 53 kr, összesen 4769 frt 98 kr, a közgyülés rendelkezésére fenmarad még 12,896 frt 64 kr. Az igazgatóság kinyilatkoztatja, hogy felülosztalékul részvényenkint még 4 frt adatik ki, ez összesen tesz 12,000 frtot. Jótékonyczélokra 100 frtot, hivatalnokok remuneratiójául 750 frtot szavaztak meg. A javaslat jóváhagyatván a felmentvény egyhangulag megadatott.

A pesti nemzeti önsegélyző egylet vasárnap d. e. tartotta közgyülését. A felolvasott jelentés szerint az egylet 6 év óta áll fön. A heti betétek pontos nem fizetése miatt az egyletből 7 tag záratott ki. Az egylet összes bevétele a lefolyt évben volt 1001 frt 61 kr, kiadása 496 frt 44 kr. Tiszta nyeremény maradt tehát 505 frt 17 kr. Az egylet tagjai 8% osztalékban részesültek. Elnökök, tisztviselők s választmányi tagokul a tavalyiak választattak meg egyhangulag.

—

Győr jan. 30. Buza tiszta 4.40—80 kr, közönséges 3.80—4.20, rozs 3.20—60, árpa 2.30—70, zab 1.60—2 frt, kukoricza 2.40—80, köles 2.30—50, széna két lovas kocsi 10—14 frt, bor egy akó 8—12 frt, burgonya zsákja 90—1.40 kr. Behozatal: Buza 3572 mérő. Rozs 2226 m. Árpa 4285 m. Zab 3526 m. Kukoricza 4933 m. Köles 1520 m. Bab 735 m. Burgonya 325 zsák.

B.-Gyula jan. 29. Buza 4.40—3.40, árpa 2.10—2.25, zab 1.90—2.10, tengeri 2.70, burgonya 2.10, mérőnkint.

N.-Várad jan. 30. Buza mérője 3.70—4.70 kr, ké szeres 3.20—4 kr, rozs 2.50—3 frt, árpa 2.30—50, zab 1.60—90 kr, tengeri 2.60—3 frt, köles 8 frt, burgonya 2 frt szalonna mázsája 36 frt.

Temesvár jan. 22. Buza bánsági vámmázsája 3.59—4 frt, kétszeres, árpa és rozs hiányzik, zab 2 frt, tengeri 2·65 kr.

Kolozsvár jan. 29. Buza mérője 4.30 kr, kétszeres 2.82, rozs 3 frt, zab 1.65, burgonya 1.35 kr, disznózsir 56 kr.

Kivonat a „Budapesti Közlöny"

(jan. 31-ki számából.)

Árverések. Ungváron: febr. 19. v. márcz. 23-án Weszman Regina ingatlanai 516 frt. — B.-Gyarmaton: febr. 16 v. márcz. 22-én Reucsán Adám ingatlanai 860 frt — Nagy-Divinán (Zsolna): márcz. 2. v. április. 2-án Hlozsni György ingatlanai 332 frt. — Monostor-Apátiban (Tapolcza): febr. 18. v. márcz. 18-án Ruzsas Dávid és neje ingatlanai 1835 frt 60 kr. — Pesten: márcz. 1-én Szimély Ede ingatlanai 6912 frt 50 kr. — Tolcsván (Tokaj): febr. 10. v. márcz. 12-én Jezsik János ingatlanai 465 frt. — Zsolnan: márcz. 1. v. április. 1-én Palovics János ingatlanai 1087 frt. — Basahidon (N.-Kikinda): febr. 25. v. márcz. 26-án Zseravicza Jova (Stanko) ingatlanai 4 0 frt és 1200 frt és ingóságai 1580 frt febr. 5-én. — Zsolnan: márcz. 30. v. április. 30-án Retler Márton ingatlanai 16,115 frt. — Jászberényben: febr. 12-én Singer Bertalan csődtömege bolti czikkei 3300 frt. — M.-szt.-Imrén (N.-Enyed): márcz. 1. v. április. 1-én Kurta Márián ingatlanai 532 frt 50 kr. — N.-Károlyban: febr. 15-én Sieger Gyula ingóságai 2000 frt.

Csőd: Wosztruha Mária zelizi kereskedő ellen, bejelentések az ar.-maróthi tvszékhez febr. 18. 19. 20. id. tgondnok és perügyelő Mocsy Lajos garanvezekényi ügyvéd.

Nemzeti szinház. Kedden, febr. 2-án. „Bánk-ban". Eredeti nagy opera 3 felv. — Szerdán, febr. 3-án, bérletfolyamban: „Kornélia". Szinmü 4 felv.

Városinház. Kedden, febr. 2-án. „Az idegesek". Vigj. 3 felv. — Szerdán, febr. 3-án, bérletfolyamban: „Az amerikai". Eredeti népszinmü 3 szak.

A nagykomlóban Bakonyi daltársulata. Sárközy és Keeskeméthy zenetársasága. Előadás közben czimbalom soló. Schunda V. I. uj találmányu pedál czimbalmán.

Főmunkatársak: Simonyi Ernő, Mocsáry Lajos.
Kiadótulajdonosok és szerkesztők:
Csávolszky Lajos és Oláh Károly.

HIRDETÉSEK.

Dr. Handler Mór

orvos- sebésztudor, szülész és szemész

gyógyit gyökeresen fényes és tartós siker **biztositása** mellett mindennemü

titkos betegségeket

1) az **önfertőzésnek** minden következményeit, ugymint:

MAGÖMLÉSEKET,

az **ingerlékeny gyengeséget**, az **ondófolyást**, különösen a

TEHETETLENSÉGET

(elgyengült férfierőt)

2) **hugycsőfolyásokat** (még oly idülteket is), **a nemzőrészek bujakóros fekélyeit** és **másodrendü bujakórt** minden alakjaiban és elcsufitásaiban,

3) **hugycsőszükületeket,**

4) friss és idült nyákfolyásokat **nőknél**, az ugynevezett **fehér-folyást**, és az onnan eredő

magtalanságot

5) **bőrkiütéseket,**

6) a hugyhólyag betegségeit, és mindennemü vizelési nehézségeket.

Rendel naponként: délelőtt 10 órától 1-ig, délután 3—1-ig és estve 7 órától 8-ig.

Lakik: Pesten, belváros, kigyó-utcza 2-dik szám a. kigyó- és városház-utcza sarkán. (Rottenbiller-féle házban) I. emelet, bemenet a lépcsőn.

Dijjal ellátott levelekre azonnal válasz adatik és a gyógyszerek megküldetnek.

Gyönyörü
selyemáruk
és a legujabb divatu
báli ruhakelmék
bámulatos olcsón
a legnagyobb választékban kaphatók
HAMBURGER Adolfnál
BUDAPEST, IV. koronaherczeg utcza 8.
Minták kivánatra bárhová ingyen küldetnek.

A „Komlókert"

vendéglőt átvettem és helyiségeit diszesen felszereltem.

Magyar szellemü vendéglőt és kedélyes szórakozás. helyet ohajtok benne fentartani nyelvre, konyhára, borokra enére és dalestélyekre nézve, ugy hogy mindenki otthonosan és kedélyesen érezhesse magát; s az idegen is lát hassa életünket.

Pinczéreim nyelve magyar.

Konyhám izletes és erősen tápláló.

Boraim mint már rég idő óta: Balatonmellékéről, — saját termés is, — Neszmélyről, Somlyóról, Érmelléki bakatorból, Tokajhegyaljai Aszucza és Aszuborokból: Egri, Viszontai és Ménesi vörös borokból, legjelesebb termesztőink pinczéiből kerülnek.

Zene: naponkint magyar zene.

Dalestélyeket jól szervezett magyar daltársulat tart. Méltányos árak mellett pontos szolgálatot ajánlok.

Tisztelettel Parragh Gábor.

Közvetités és ügyvédkedés.

Felvállal minden a törvénykezési, közigazgatási és pénzügyi szakba vágó ügyeket, bünügyekben nyilvános védelmezéseket teljesit; ingatlanságoknak el- és bérbeadásánál közvetitőleg befoly; ingatlanságokra pénzkölcsönöket szerez; itt helyben székelő miniszteriumoknál, curiánál, kir. törvényszékeknél, járásbiróságoknál, országos intézetekné!, cs. kir. katonai és kir. honvéd hatóságoknál folyamatban levő ügyek állásáról azonnal szerez és ád értesitéseket, és ezeknél beadandó ügyek elintézését teljesiti és előmozditja; végre peres ügyekben informatiókat utasitás szerint eszközöl.

A legmérsékeltebb dijért.

Kérdezősködésekre utánvét mellett válaszol,

Pestről egy, Budáról két forintért. Minden megrendelést teljesit

TÓVÖLGYI TITUSZ és TÁRSA

ügyvédi, közvetitő- és ügynöki

irodája,

(Budapesten, országut 15. szám Zrinyi-ház.)

Budapest, 1875. Nyomatott Kocsi Sándornál. (Ország-ut 39. sz. Luby ház.)